

2008. gada pavasaris

www.lu.lv

**Teologs
uzdod
jautājumus**

**ERASMUS –
iespēja,
kas jāizmanto**

**Programmētāju
pasaules mēroga
cīņa**

**Drudzis
radio NABA ēterā**

**Rododendri
gaida pavasari**

Latvijas Universitātes starptautiskā sadarbība

Lai veicinātu starptautisko pazīstamību un stiprinātu labo reputāciju, kā arī sekmētu nacionālās universitātes misijas izpildi, Latvijas Universitāte pievērš lielu uzmanību starptautiskās sadarbības attīstībai, kas pozitīvi ietekmē studiju un pētniecības procesus.

Latvijas Universitāte vienmēr bijusi starptautiski aktīva, un šobrīd mūsu uzdevums ir vairāk pievērsties starptautiskās sadarbības saturam un kvalitātei, lai internacionalizācija kļūtu par sabalansētu izglītības sastāvdaļu. Lai nostiprinātu mūsu Universitātes vietu globālajā tirgū izglītības, pētniecības, zināšanu pārneses procesā, ir svarīgi izcelt starptautiskās sadarbības nozīmīgumu visās darbības jomās.

Pirmo divpusējo sadarbības līgumu Latvijas Universitāte parakstīja ar Rostokas Universitāti (Vācija) 1969. gadā, un no tā brīža LU sākās starptautiskās sadarbības pakāpeniska attīstība. Šobrīd ir parakstīti sadarbības līgumi ar 59 augstskolām 26 pasaules valstīs. Tie balstās uz savstarpējo interesi par studentu un pasniedzēju apmaiņu, pētniecības projektu izstrādāšanu un citu aktivitāšu organizēšanu.

Latvijas Universitāte piedalās vairākās starptautiskās universitāšu asociācijās un sadarbības tīklos (EUA, UNICA, UTRECHT-Network, ISEP, BSRUN u. c.), kas pozitīvi ietekmē

starptautiskās sadarbības paplašināšanu un ļauj intensificēt studentu un pasniedzēju apmaiņu, kā arī iesaistīties augstākās izglītības aktuālo jautājumu apspriedē un problēmu risināšanā.

2007. gadā Eiropas universitātes plaši atzīmēja ERASMUS programmas sekmīgas darbības 20 gadu jubileju. LU aktīvi piedalās programmā jau deviņo gadu. Tā ir vispopulārākā apmaiņas programma studentu vidū. Kopš ERASMUS programmas pirmsākumiem statistika liecina, ka katru gadu pieaug LU studentu interese par studiju iespējām Eiropas augstskolās, kā arī ārvalstu studentu interese par studijām LU. ERASMUS programmas ietvaros notiek arī mācībspēku apmaiņa. LU aktīvi piedalījās vairākos Tematiskos tīklos, kas ļāva salīdzināt un saskaņot akadēmiskās programmas. Divas intensīvas programmas bija sekmīgi realizētas sadarbībā ar vairākām Eiropas partneraugstskolām.

Savukārt projekts *Campus Europae* motivē studentus apgūt pēc iespējas vairāk citu Eiropas valstu valodas un mācību priekšmetus šajās valodās, kā arī iepazīties ar citu Eiropas valstu kultūru un tradīcijām.

Mēs esam gandarīti par paveikto un par piedāvātajām mobilitātes iespējām studentiem un pasniedzējiem. Ceram, ka arī turpmāk visas mūsu Universitātes aktivitātes iegūs plašāku starptautisku ievirzi.

Alina Gržibovska,

LU Ārlietu departamenta direktore

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 25.09.1922.

Raiņa bulvāris 19–127
Rīga, LV-1586
Tālrunis: 67034329

E-pasts: info@lu.lv

<http://avize.lu.lv>

Izdevumu sagatavojis:
LU Preses centrs
LU Akadēmiskais apgāds

Reģistrācijas apliecība nr. 535

© Latvijas Universitāte, 2008

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā
atsauce uz izdevumu obligāta

ISBN 978-9984-825-32-8

Atbildīgās par izdevumu:
Ilona Vilcāne, Gundega Krakopa

Korespondenti:
Kitija Balcare, Anda Lase, Karīna Oborune,
Anna Platpīre, Ilona Vilcāne,
Aleksandrs Vorobjovs

Maketētāja: Ieva Tiltiņa

Fotogrāfs: Toms Grinbergs

Literārās redaktors: Ruta Puriņa, Ieva Zarāne

Atbalsts internetā: Andis Janovs

Saturs

Karīna Oborune

**ERASMUS — tas ir vairāk nekā
studentu apmaiņa!** 3

Aleksandrs Vorobjovs

Universitātes programmētāju panākumi 7

Anda Lase

**Baltijas jūras reģiona studijas –
profesionāļiem ar plašāku skatījumu** 11

Kitija Balcare

**Durvis uz informācijas eliti:
Akadēmiskā dzīve** 14

Kitija Balcare

Rododendru mājas Babītē 16

Kitija Balcare

Zaļā gaisma Universitātes Šoferim 20

Ilona Vilcāne

Teologs jautā – kāpēc? 22

Anna Platpīre

Drudzaini modri rīti radio NABA 25

Esi gatavs izaicinājumam? 27

Svarīgākie notikumi Latvijas Universitātē 28

ERASMUS — tas ir vairāk nekā studentu apmaiņa!

Karīna Oborune

Kāds Portugāles jauniešs, kas bija piedalījies ERASMUS apmaiņas programmā Lundas Universitātē Zviedrijā, uzrakstīja: «Pēc atgriešanās no ERASMUS es jutos ne tikai kā portugālis, bet mazlietiņ arī kā zviedrs, mazliet kā itālietis, mazliet kā spāņietis, vācietis, francūzis...»¹

Natālija Ivanova

Daudzi Latvijas Universitātes studenti izrāda interesi par ERASMUS apmaiņas programmu – par pieteikšanās kārtību, par iespēju saņemt finansējumu, par priekšrocībām un trūkumiem, ko šī programma piedāvā. Universitātes avīzei atbildes uz šiem jautājumiem sniedza **Dzintra Prikule**, ERASMUS programmas vadītāja Latvijā, un **Natālija Ivanova**, Latvijas Universitātes Ārlietu departamenta direktores vietniece, ERASMUS programmas administratore Latvijas Universitātē. Savā pieredzē un iespaidos par ERASMUS programmu dalījās arī četras Latvijas Universitātes studentes, kas ERASMUS apmaiņas programmas ietvaros studēja ārvalstīs 2007./2008. akad. g. rudens semestrī.

– Sakiet, lūdzu, kas ir ERASMUS apmaiņas programma?

Dz. Prikule: – ERASMUS apmaiņas programma ir Eiropas Savienības studentu apmaiņas programma studijām partneruniversitātēs Eiropā. Šai programmai 2007. gadā tika svinēta 20 gadu jubileja.

¹ ERASMUS Success Stories Europe creates opportunities. Education and Culture DG, Life Learning Programme, European Commission: 2007, p. 4.

– No kurām augstskolām piedalās visvairāk studentu?

Dz. Prikule: – Visvairāk ERASMUS apmaiņas programmā piedalās Latvijas Universitātes, Vidzemes Augstskolas, Rīgas Stradiņa universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes un Banku Augstskolas studenti.

– Cik Latvijas studentu ir piedalījušies ERASMUS apmaiņas programmā?

Dz. Prikule: – ERASMUS apmaiņas programmā kopš 1999./2000. akad. g. ir piedalījušies 4716 studenti. 2007./2008. akad. g. rudens semestrī ir piedalījušies 735 studenti, no tiem 81% studē bakalaura programmā, 16% – maģistrantūras, 2% – doktorantūras programmā.

– Un cik Latvijas Universitātes studentu ir piedalījušies ERASMUS apmaiņas programmā?

N. Ivanova: – Latvijas Universitātē ERASMUS programmā piedalās kopš 1999./2000. akadēmiskā gada. 2007./2008. akadēmiskajā gadā šajā programmā piedalās 233 studenti, tajā skaitā 109 studenti 2007./2008. akad. g. rudens semestrī. Universitātei ir 345 sadarbības līgumi ar 232 Eiropas augstskolām. Lielākoties ERASMUS programmā piedalās bakalaura programmās studējošie (77%), mazāk ir maģistrantūrā studējošie (18%) un vismazāk ir doktorantūrā studējošie (5%), kaut gan doktorantiem tā ir lieliska iespēja – izmantot ārvalstu bibliotēkas, veikt izpēti savā nozarē, kā arī būt atrautam no savas ikdienas dzīves.

– Kāda ir studentu motivācija piedalīties ERASMUS programmā?

Dz. Prikule: – Atskaitē par ERASMUS mobilitāti 2006./2007. akadēmiskajā gadā četri galvenie studentu motīvi bija iespēja iepazīt jaunu vidi (61%) un iegūt pieredzi kādā no Eiropas valstīm (60%); vienlaikus pausta arī vēlēšanās papildināt savas akadēmiskās zināšanas (61%) un iepazīt kultūru (52%).

– Vai stipendija spēj segt visus izdevumus ārzemēs?

Dz. Prikule: – Stipendija ir atkarīga no valsts, uz kuru dodas studēt Latvijas students.

N. Ivanova: – Lielā mērā tas ir atkarīgs no paša studenta, piemēram, kāds Latvijas Universitātes students, kas studēja Vācijā, secināja, ka ar piešķirto stipendiju nepietiek, bet kāda studente, kas studēja Lihtenšteinā (kas ir diezgan dārga valsts), norādīja, ka pietika ar stipendiju un pat palika pāri, lai varētu paceļot un iepazīt kaimiņvalstis. Šeit jāpiebilst, ka pēc ERASMUS programmas noteikumiem piešķirtā stipendija nav paredzēta pilnīgi visu izdevumu segšanai ārvalstīs.

– Kāpēc ERASMUS apmaiņas programmai piesakās samērā neliels skaits studentu?

N. Ivanova: – Dažreiz tas ir saistīts ar informācijas trūkumu, kā arī ar pāreju no četrgadīgās uz trīsgadīgo bakalaura programmu. Daudzi studenti strādā, un ir grūti izvēlēties starp labu darbu un prombūtni ārzemēs semestra ilgumā. Arī daudzi darba devēji nevēlas laist savu darbinieku uz ilgāku laiku un paturēt darbvieta, kaut gan pašam darba devējam būtu izdevīgi, ja viņam būtu darbinieks, kas ir ieguvis starptautisku pieredzi.

– Kādas ir studentu atsauksmes par ERASMUS programmu, ko viņi iegūst?

Dz. Prikule: – Studenti iegūst akadēmisko pieredzi, uzlabo savas izglītības kvalitāti un gūst arī multikulturālu pieredzi – kļūst tolerantāki pret citām tautībām, iemācās sadarboties starptautiskā vidē, apgūst svešvalodas.

N. Ivanova: – Studenti galvenokārt iegūst dzīves pieredzi. 99% studentu ir apmierināti ar pavadīto laiku ERASMUS apmaiņas programmā. Studentiem ārzemēs ir jāintegrējas, jo viņi ne tikai studē, bet arī dzīvo internacionālā vidē, uzzinot vairāk par citām kultūrām.

– Kā Latvijas Universitātes studenti izmainās pēc atgriešanās no ārzemju studijām?

N. Ivanova: – Pati redzu un jūtu, kā mainās studenti – kad nāk pieteikties, tad ir tādi kautrīgi, bet pēc atgriešanās viņi ir kļuvuši atbrīvoti, atvērti kontaktiem ar ārvalstniekiem, un bieži viņi uzreiz jau gaida ciemos draugus no ārzemēm. Ja veicas ar augstskolu – viss ir ļoti noorganizēts, mainās ne tikai paši studenti, bet arī viņu prioritātes dzīvē.

– Ko vajadzētu mainīt ERASMUS apmaiņas programmā?

Dz. Prikule: – Vajadzētu ļaut studentiem piedalīties ERASMUS apmaiņas programmā vairāk nekā vienu reizi, un vislabāk būtu, ja varētu īstenot to vienreiz bakalaura, vienreiz maģistra un vienreiz doktora grāda iegūšanas studiju laikā.

LU fakultāšu ārlietu sakaru koordinatori (atbild par ERASMUS apmaiņas programmu)

Fakultāte	Atbildīgā persona	E-pasts	Partnervalstis
Bioloģijas fakultāte	Līga Ozoliņa-Molla	ligaozol@lu.lv	Vācija, Somija, Dānija, Lietuva, Lielbritānija, Portugāle
Ekonomikas un vadības fakultāte	Kristīne Zaksa	evf@lu.lv, kristine.zaksa@lu.lv	Norvēģija, Zviedrija, Somija, Dānija, Lielbritānija, Lietuva, Polija, Vācija, Francija, Nīderlande, Beļģija, Austrija, Itālija, Šveice, Spānija, Portugāle, Slovākija, Lihtenšteina, Bulgārija
Filoloģijas fakultāte	Valdis Muktupāvels	valdis.muktupavels@lu.lv	Vācija, Norvēģija, Itālija, Lietuva, Igaunija, Čehija, Polija, Somija
Fizikas un matemātikas fakultāte	Ojārs Judrups	ojars.judrups@lu.lv	Zviedrija, Somija, Vācija, Francija, Austrija, Itālija, Spānija, Portugāle
Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte	Zaiga Krišjāne	zaiga.krisjane@lu.lv	Par sadarbības līgumiem jāinteresējas pie fakultātes ārlietu koordinatora
Juridiskā fakultāte	Artūrs Kučs	arturs.kucs@lu.lv	Par sadarbības līgumiem jāinteresējas pie fakultātes ārlietu koordinatora
Ķīmijas fakultāte	Artūrs Viksna	arturs.viksna@lu.lv	Par sadarbības līgumiem jāinteresējas pie fakultātes ārlietu koordinatora
Medicīnas fakultāte	Tālis Kauliņš	talis@ljmc.lv	Somija, Itālija, Igaunija, Beļģija, Grieķija, Portugāle, Dānija
Moderno valodu fakultāte	Zanda Usāre	zanda.usare@lu.lv	Vācija, Somija, Francija, Itālija, Austrija, Ungārija, Lietuva, Beļģija, Itālija, Lielbritānija, Spānija, Norvēģija, Igaunija
Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte	Dainuvīte Blūma	dainuvite.bluma@lu.lv	Dānija, Vācija, Austrija, Somija, Zviedrija, Polija, Portugāle, Spānija, Lietuva
Sociālo zinātņu fakultāte	Inese Salmiņa	inese.salmina@lu.lv	Norvēģija, Zviedrija, Somija, Vācija, Polija, Lielbritānija, Šveice, Dānija, Malta, Igaunija, Lietuva, Rumānija, Beļģija, Čehija, Turcija, Grieķija
Teoloģijas fakultāte	Dace Balode	dace.balode@lu.lv	Vācija, Šveice
Vēstures un filozofijas fakultāte	Andris Šnē, Jurgis Šķilters	andris.sne@lu.lv (vēst.) jurgis.skilters@lu.lv (filoz.)	Somija, Zviedrija, Polija, Čehija, Vācija, Itālija, Francija

Latvijas Universitātes studentu iespaidi par ERASMUS

«Tā ir iespēja, par kuru jāzina visiem studentiem! Viennozīmīgi varu teikt, ka man ļoti patika būt citā valstī, padzīvot tajā ilgāku laiku, lai redzētu arī ikdienas dzīvi un nejustos tikai kā kārtējais tūrists. Liekas, daudzviet «erasmusieši» asociējas ar nebeidzamiem tusiņu dalībniekiem, un man daudzreiz nācās saskarties ar šādu attieksmi, taču notiek arī mācības un neteiktu, ka īpaši mazāk nekā citās programmās. Ir ļoti interesanti uzzināt par tām kultūrām, kuru pārstāvji arī piedalās programmā. Silti jo silti iesaku citiem piedalīties, jo pieredze ir nenovērtējama! Iegūtie secinājumi, piedzīvojumi, iepazītie cilvēki, redzētās vietas, iespēja sevi pārbaudīt citādākā vidē, kur jāsāk viss no sākuma, – tas ir izaicinājums, kas vienkārši jāpieņem. Jo var gadīties, ka tā ir vienīgā iespēja, un ko tad?... Kost pirkstos par to, ka īstajā brīdī ir pateikts piedzīvojumam «nē»? Iegūts tiek daudz, tā «sausī» sakot – tā ir pieredze. Tā ir mana ERASMUS studenta pieredze. Un tas ir to vērts, pieteikties un aizbraukt. Nav ko zaudēt!»

PPF studente Zane Leikuma, Linca (Austrija)

Foto no personīgā arhīva

«Man ļoti patika būt ERASMUS studentei, žēl tikai, ka uz tik īsu brīdi (3 mēnešus). Par nozīmīgāko ieguvumu uzskatu iespēju salīdzināt pasniegšanas kvalitāti savā viesaugstskolā un Latvijas Universitātē, kā arī salīdzināt studiju pieredzi Latvijā ar kolēģiem no citām valstīm. Turklāt novērtēju iespēju uz atsevišķām būšanām un nebūšanām savā dzīvē palūkoties ar zināmu distanci un skaidrāku skatu, kā arī pieņemt vienu otru lēmumu, kas būtiski ietekmēs turpmākās studijas šeit. Protams, dzīvojot starptautisko studentu kopmītnēs, uzlabojās manas komunikabilitātes un izdzīvošanas iemaņas, un tagad, pēc atgriešanās mājās, sirsnīgu grauž skumjas pēc daudziem sastaptajiem cilvēkiem. Lai gan ar dažiem atkalredzēšanās paredzēta jau pēc dažām nedēļām! Novēlu katram izmantot iespēju un izbaudīt visus apmaiņas studentu dzīves priekus, tas tiešām ir to vērts!»

ĢZZF studente Agnese Virovka, Groningena (Nīderlande)

Foto no personīgā arhīva

«Es devos uz Eiropas sirdi – Briseli, Eiropas Universitātes Briseles koledžas Ekonomikas fakultāti. Tā kā studēju starptautiskās ekonomiskās attiecības, man šī iespēja bija ļoti svarīga, lai paplašinātu savu redzesloku, apgūtu praktiskās un teorētiskās zināšanas un valodas – angļu, franču un flāmu. Brisele ir ļoti internacionāla pilsēta, kur lielu pieredzi guvu, komunicējot ar dažādu tautu un kultūru pārstāvjiem. Tā kā ceļoju daudz un bieži, pārcelšanās uz dzīvi un mācības citā pilsētā man nesagādāja nekādas grūtības, tieši otrādi – tas bija jauns un interesants dzīves izaicinājums. ERASMUS studentiem vienmēr ir ļoti jaukas un aizraujošas izklaides iespējas, visas pat nav iespējams izmantot, piemēram, iespējama ceļošana pa Beļģiju un kaimiņpilsētām un valstīm – Amsterdamu, Parīzi, Luksemburgu, Vāciju, pieejami dažādi publiskie un privātie pasākumi.»

EVF studente Diāna Geibe, Brisele (Beļģija)

Foto no personīgā arhīva

«ERASMUS – tā ir pasaules ģeogrāfija vai enciklopēdija, ko šķirsti no dienas dienā, esot dažus simtus vai pat tūkstošus kilometru prom no mājām. Sajūtas, attieksmes, vērtības, zinības, pārpratumi, smieklī, kopīgas brokastis, pusdienas un vakariņas, dejas, eksāmeni, mīlestības un atvadu asaras, ko atvest mājās, pakojot koferus prombraukšanai. Un tie ir kļuvuši smagāki. Par dažiem kilogramiem, jo tur iekšā ir jauniegūto draugu sirdis. Tas ir kā atvērt sevi pasaulei un apceļot zemeslodi, aizbraucot tikai uz vienu mācību semestri. Nenovērtējami. Neaizvietojami. Neizstāstāmi. Te reklāmas triki nedarbojas. Tas viss top skaidrs vien tad, kad pats uz savas ādas esi pamēģinājis.»

SZF studente Kitiija Balcare (otra no labās), Tampere (Somija)

Foto no personīgā arhīva

Fakti par ERASMUS apmaiņas programmu

2007.2008. akadēmiskajā gadā Latvijas Universitātei ir sadarbības līgumi ar 29 Eiropas valstīm (nav sadarbības līgumu ar Īriju un Kipru).

ERASMUS stipendija = Eiropas Komisijas + Latvijas valsts + Latvijas Universitātes finansējums.

Eiropas Komisijas stipendija ir atkarīga no valsts, uz kuru students dodas studēt.

Visvairāk studentu, kas piedalās ERASMUS apmaiņas programmā, ir no Ekonomikas un vadības fakultātes, vismazāk – no Medicīnas fakultātes un Ķīmijas fakultātes.

Skaitļi par ERASMUS apmaiņas programmu

1/3 daļa no Latvijas studentiem, kas piedalās ERASMUS apmaiņas programmā, ir Latvijas Universitātes studenti.

9 gadu laikā piedalījušies 1068 Latvijas Universitātes studenti.

Informācija par ERASMUS apmaiņas programmu

Lai varētu piedalīties ERASMUS apmaiņas programmā, ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- 1) students ir beidzis vismaz pirmo studiju gadu Latvijas Universitātē;
- 2) students ir reģistrējies studijām Latvijas Universitātē (tie studenti, kas atrodas akadēmiskajā atvaļinājumā, nevar piedalīties programmā);
- 3) studentam ir pietiekami labas tās valodas zināšanas, kurā notiks studijas partneruniversitātē;
- 4) ERASMUS studentu mobilitāte ir balstīta uz divpusējiem līgumiem, ko noslēdz fakultāte (nodaļa) noteiktajai studiju nozarei un līmenim;
- 5) laika ilgums ERASMUS studijām ārzemēs ir no 3 mēnešiem (minimums) līdz vienam studiju gadam;
- 6) studiju periods partneruniversitātē ir neatņemama Latvijas Universitātes studiju programmas daļa;
- 7) partneruniversitātē sekmīgi apgūtie un ar savas studiju programmas direktoru saskaņotie studiju kursi tiek akadēmiski atzīti;
- 8) ERASMUS programmas ietvaros netiek maksāta studiju maksa partneruniversitātē (Latvijas Universitātē studiju maksa ir jāsamaksā);
- 9) ERASMUS studentiem tiek saglabātas valsts stipendijas un aizdevumu maksājumi;
- 10) ERASMUS studenta statuss nav atkarīgs no tā, vai studentam ir piešķirta stipendija vai viņš brauc uz studijām partneruniversitātē par saviem līdzekļiem;

- 11) students drīkst piedalīties ERASMUS mobilitātē tikai vienu reizi studiju programmas apguves laikā.

Kā var pieteikties ERASMUS apmaiņas programmai?*

Lai pieteiktos ERASMUS apmaiņas programmai, savas programmas direktoram septembrī (lai pieteiktos pavasara semestrim) vai martā (lai pieteiktos rudens semestrim) ir jāiesniedz šādi dokumenti:

- *Curriculum vitae* – dzīves gājuma apraksts, kurā jāpiemin valodu zināšanas, kursi, projekti, darbība NVO utt.;
- motivācijas vēstule, kurā jānorāda valsts, pilsēta un universitāte, kurai students piesakās, attiecīgas valsts valodas zināšanas, vidējā svērtā atzīme, kā arī jāpamato, kāpēc students vēlas studēt attiecīgajā universitātē.

* Šī kārtība dažādās fakultātēs var atšķirties.

Ja tu būsi starp tiem, kas ir apstiprināti studijām ERASMUS apmaiņas programmā, tad:

- būs jādodas pie savas fakultātes ārlietu sakaru koordinatora, lai aizpildītu pieteikuma formu izvēlētajai universitātei;
- katrai universitātei ir sava pieteikšanās kārtība un dokumenti imatrikulācijai, bet visi pieteikuma dokumenti jānodod LU Ārlietu departamentā, kas nosūtīs tos uz partneraugstskolu.

Kad saņemts apstiprinājums no ārzemju universitātes:

- jāapmeklē LU Ārlietu departamenta organizētais sagatavošanās seminārs;
- jāizvēlas kursi un jāaskaņo tie ar savas programmas direktoru, jāparaksta studiju līgums (Learning Agreement);
- jāmeklē dzīvesvieta – kopmītnes, ģimene, dzīvoklis vai īstaba īrēšanai (palīdzību var sniegt ārzemju universitātes ERASMUS birojs vai ERASMUS Student Network);
- jāiegādājas biļetes;
- jānoskaidro visa administratīvā informācija (reģistrācija, bankas konta atvēršana, apdrošināšana);
- jānoskaidro izmaksas, kas saistītas ar studijām ārzemēs (jāatceras, ka galvaspilsētās dzīve ir daudz dārgāka, bet visdārgākās valstis ir Lielbritānija un Skandināvijas valstis);
- jāizmanto intensīvā valodas apmācība un jānoskaidro iespēja apmeklēt valodas kursus;
- jānodrošinās ar pietiekamu naudas daudzumu sākumā, jo tad ir vislielākie izdevumi;
- jāpaņem līdzi vairākas 3 x 4 cm izmēra fotogrāfijas;
- jānoskaidro, ko sedz veselības apdrošināšanas polise;
- pirms došanās uz ārzemju universitāti, ir iespējams iegūt informāciju no bijušajiem ERASMUS studentiem, kuri jau ir studējuši izvēlētajā universitātē, iegūstot kontaktus no ārlietu sakaru koordinatora.

ERASMUS – it is more than just a student exchange programme!

The ERASMUS programme director in Latvia Dzintra Prikule and the ERASMUS programme administrator at the University of Latvia Natālija Ivanova inform about the opportunities for students to participate in the exchange programme. One third of the Latvian students involved in this exchange programme are from the University of Latvia (UL). The UL has been participating in the ERASMUS programme since the academic year of 1999/2000, and 1068 of the University's students have been involved during these 9 years. The Faculty of Economics and Management have the highest number of students participating in the ERASMUS exchange programme whereas the Faculty of Medicine and the Faculty of Chemistry – the lowest. 233 students have been partaking in the programme in the current 2007/2008 academic year, inter alia 109 students in the fall semester of 2007/2008. The University has concluded 345 collaboration agreements with 232 European higher educational institutions. Most students participating in the ERASMUS programme are from bachelor's programmes (77 %), considerably less – from master's programmes (18 %), and the least part are doctoral students (5 %). The four main motives for students to apply for the ERASMUS programme are: the opportunities of becoming acquainted with a new setting; acquiring new experience in some European country; improving their academic knowledge; and familiarising themselves with a different culture. In this way, the students improve the quality of their education and gain new experience in both academic and everyday life. Four students of the University, who studied at foreign higher educational institutions within the ERASMUS exchange programme the previous fall, are sharing with their ERASMUS experience and impressions, emphasising that it is hard to describe it – one should have this experience by him/herself.

Universitātes programmētāju panākumi

Aleksandrs Vorobjovs

Latvijas Universitātē studējošie programmētāji ir labākie Baltijas valstu konkurencē, savukārt pati Universitāte pēc pēdējo trīs gadu snieguma ierindojas 14. vietā starp bijušās Padomju Savienības teritorijā esošajām augstskolām. Par to liecina oficiālais starptautisko programmēšanas sacensību ACM ICPC (*International Collegiate Programming Contest*) Ziemeļaustrumu Eiropas reģiona augstskolu rangs. Universitātes tuvākie sekotāji Baltijas valstīs ir Viļņas Universitāte (31. vieta), Tartu Universitāte (36. vieta) un Kauņas Universitāte (49. vieta). Šajā reģionā Latvijas Universitātes komandas, gadsimta mijā pārvarējušas skepticisma krīzi, startē kopš 2002. gada. Pagaidām komandām nav izdevies iekļūt reģiona labāko komandu vidū, kas brauc uz pasaules finālu. Divas reizes Universitātes labākā programmētāju komanda palika pirmajās vietās aiz fināla «sieta» līnijas.

Guntis Arnicāns

Sacensībām studentus jau divpadsmito gadu gatavo **Guntis Arnicāns**, Fizikas un matemātikas fakultātes (FMF) Datorikas nodaļas programmēšanas katedras vadītājs. Sarunā ar G. Arnicānu Universitātes avīze uzzināja, ka iekļūt finālā nemaz nav tik grūti, vienkārši esot daudz jātrenējas un jābūt dotībām, jo Ziemeļaustrumu Eiropas reģions, ko vienkāršāk sauc arī par Krievijas reģionu, ir pēc rezultātiem spēcīgākais pasaulē, tādēļ arī konkurence komandu starpā ir ļoti sīva.

Ekskluzīvie programmētāji

G. Arnicāns atceras, ka skolā vairāk bija saistīts ar matemātiku, to arī sāka studēt Universitātē. «Nākot studēt lietišķo matemātiku, pat nebija nojautas, ka nāksies strādāt ar datoriem,» atzīst G. Arnicāns un piebilst, ka pirmās problēmas radās jau ar tādu datorprogrammu uzrakstīšanu, kas uzdrukātu tās autora vārdu un uzvārdu. Viņš atgādina, ka viņa studiju gados bija jāmācās arī sestdienās, turklāt no agra rīta līdz vēlam vakaram. Patlaban programmētāju studijās uzsvars ir likts uz datorzinātņu un inženierijas kursiem, tas nozīmē matemātikas studiju apjoma samazinājumu. G. Arnicāns to vērtē kā negatīvu tendenci, jo datorzinātņu students bez padziļinātām augstākās matemātikas zināšanām paliek par «tādu pašu virspusēju vienkāršu programmu rakstītāju, kādi sastopami daudz kur citur pasaulē». Viņš arī uzsver – lai programmētājs kļūtu savā ziņā ekskluzīvs, matemātikas zināšanas nav tik svarīgas, cik pati sistematiskā domāšana, uz kuru matemātika «iegroza smadzenes».

G. Arnicāns bija starp pirmajiem, kas Latvijā sāka apgūt datorzinības augstskolas maģistrantūras līmenī. «Situācija ar mācībspēkiem bija ļoti kritiska – nebija pasniedzēju un likās, ka viss sabruks,» viņš atminas. Universitātes profesors Bičevskis savus spējīgākos studentus, tostarp G. Arnicānu, paaicināja uz pārrunām, kurās paskaidroja, ka «jāglābj» dzimtā Universitāte. Tā G. Arnicāns, studējot LU FMF maģistrantūrā, Datorikas nodaļā sāka pasniegt pamatalgoritmu kursu, vēl pēc gada – programmu testēšanu. Patlaban papildus maģistrantūras laikā iesāktajiem studiju kursiem G. Arnicāns pasniedz arī programmatūras izstrādi un dažādus speciālus seminārus, kā arī vada daudz studentu zinātniskos darbus un pētījumus visdažādākajās IT jomās.

Spēcīgāko reģionā

1996. gada rudenī Universitātes gaitenī pie G. Arnicāna pienāca tolaik vēl students, tagad – zinātnieku aprindās pasaules līmenī pazīstamais kvantu datoru eksperts asociētais profesors Andris Ambainis. Viņš pastāstīja G. Arnicānam, ka pasaulē notiek studentu komandu programmēšanas sacensības un ka ir noskaidrots – Latvijas Universitātes studenti varētu startēt Centrāleiropas reģionā. Starptautisko programmētāju sacensību pusfināli notiek pa reģioniem, kuros valstis iedala pēc ģeogrāfiskās piederības. Labākās komandas no pusfināliem dodas uz finālu. «Latvija nepiedēra pie Centrāleiropas reģiona, bet tas mums ģeogrāfiski un politiski bija visizdevīgākais, lai Universitātei atļautu startēt šajā reģionā,» saka G. Arnicāns. Otrs variants bija startēt Ziemeļaustrumu Eiropas reģionā, taču tas bija gads, kad Latvijas lielajā kaimiņvalstī Krievijā notika smaga ekonomiskā krīze, valstu attiecības nebija tās labākās.

Līdz ar to Latvijas konkurenti tālāko četru gadu laikā bija spēcīgākās Centrāleiropas reģiona valstis: Čehija, Polija un Slovākija. G. Arnicāns atzīst, ka šis ir viens no spēcīgākajiem reģioniem pasaulē, tādēļ kāda no minētajām valstīm programmēšanā bieži ir starp trīs laureātiem pasaules kopvērtējumā. Tiesa, Krievijas reģions ir lielākais pēc valstu un komandu skaita, platības, kā arī labākais pēc sasniegumiem kopvērtējuma augstākajās vietās, tādēļ, piemēram, igauņiem, kas kopš 1997. gada startē Krievijas reģionā un reiz pat tika līdz finālam, nav veicies diez ko vieglāk.

Labākais starts Centrāleiropas reģionā Latvijas komandai izdevās pašā pirmajā dalības gadā, kad labāko trijniekā netika vien pieredzes trūkuma dēļ – vienīgajiem nesanāca iesniegt visvieglāko uzdevumu, ar ko tika galā pat vājākās komandas, kas spēja atrisināt vismaz vienu uzdevumu. «Tajā uzdevumā mūs iegāza labās zināšanas,» saka G. Arnicāns, piebilstot, ka vispārīgajā gadījumā šis uzdevums ir ļoti sarežģīts, taču konkrētie nosacījumi tam uzliek tādus ierobežojumus, kas uzdevumu padara elementāru.

1999. gadā abas Universitātes komandas sacensībām trenējās ļoti intensīvi, taču par spīti milzīgajam gatavošanās darbam tās guva katastrofāli zemus rezultātus. Programmētājiem atmetot ar roku dalībai sacensībās, Latvijas Universitātes rezultātos Centrāleiropas rangā iestājās krīze – nākamajos divus gadus starptautiskajās programmētāju sacensībās nepiedalījās neviena komanda.

Austrumu virzienā

2002. gada septembrī G. Arnicāns atsāka studentu gatavošanu sacensībām, tiesa, tagad bija jābrauc uz savu reģionu, jo ekonomiskā krīze un tai sekojošais attiecību sapīlējums bija pagātnē. Tā Latvija turpmākajos gados līdz par šodienai startē Krievijas reģionā. Masveidības dēļ šajā reģionā tiek rīkots ceturtdaļfināls, kas citviet pasaulē nenotiek. Baltijas valstu, Baltkrievijas un Krievijas Kaļiņingradas apgabala apakšatlasī parasti iztur apmēram 10 komandas, kas dodas uz reģiona pusfinālu Sanktpēterburgā, lai cīnītos par iekļūšanu finālā.

Līdz šim labākos panākumus Krievijas reģionā Universitātes komanda izcīnīja 2005. gadā, kad mūsu komanda bija pirmā aiz 11 labākajām komandām un finālā netika. Reģiona finālā automātiski tiek pusfināla labākās 10–11 komandas, taču pēc tam tiek iedalīta vēl viena vai divas papildu vietas. «Citas komandas mūs jau apsveica ar iekļūšanu finālā, kad izrādījās, ka šīs papildu vietas Krievijas reģionam netika piešķirtas,» saka G. Arnicāns. Viņš precizē, ka vēl gadu iepriekš amerikāņi sacensībās cieta fiasko – starp

28 labākajām komandām bija tikai viena no ASV, un tā pati – tikai trešajā desmitā. Pārsvaru guva Krievijas reģions – no 12 komandām, kas devās uz pasaules finālu, 10 bija starp minētajām 28. «Ļoti iespējams, ka politisku iemeslu dēļ mūsu reģionam togad «piegriezta skrūves» – ja aizbrauc vairāk komandu no šī reģiona, tad tās arī savāc vairāk godalgu,» lēš G. Arnicāns.

2005. gadu G. Arnicāns sauc par Latvijas Universitātes programmētāju komandu ziedu laikiem – ceturtdaļfinālā togad Universitāte bija pārstāvēta ar piecām komandām, kurās startēja 15 augstākā līmeņa datoriki. «Tas bija faktiski vienīgais gads, kad Universitāte līdzvērtīgi konkurēja ar Baltkrievijas Valsts universitāti, kas nesenā pagātnē finālā ieguva zelta medaļas un nodrošināja Baltkrievijai 7. vietu valstu rangā,» viņš atminas, piebilstot, ka turpmāko divu gadu laikā baltkrievu līmenis pieauga, savukārt Latvijas Universitātes rezultāti paaudžu maiņas dēļ piedzīvoja lejupslidi.

Trūkst kooperācijas iemaņu

2007. gada sezonā Latvijas Universitātes labākā komanda reģiona pusfinālā palika «aiz strīpas» otrā, proti, izcīnīja 14. vietu. Izteiktam Universitātes atlases kārtas līderim Aleksandram Saveljevam G. Arnicāns piemeklēja atbilstošus pāriņiekus – abus izteiktus matemātiķus, kas programmē minimāli. Ceturtdaļfinālā Minskā A. Saveljevs principā pamatdarbu izdarīja pats. Pāriņieku atbalsts noderēja pusfinālā, kas bija komandas trešais kopīgais starts – uzdevumos bija akcentēta matemātiskā puse un domāšana, ne tik daudz ātra programmas koda rakstīšana.

Jautāts, kas trūkst komandām, lai tās beidzot nokļūtu finālā, G. Arnicāns saka: «Krievijas reģionā šīs sacensības pārvērstas par profesionālu sportu, kurā mums, visticamāk, trūkst pieredzes, metodiskākas sagatavošanās un sacensību pieredzes, tādēļ pirms sacensībām ir mežonīgi daudz jātrenējas.» Minētā paaudžu maiņa notiek brīdī, kad labi startējošas komandas biedriem iestājas vecuma cenzs – šis limits sacensībās ir 5 gadi. «Tad liekas, ka nebūs vairs, kas startē,» atzīst G. Arnicāns. «Arī tad, ja skolēnam ir zelta medaļa starptautiskajā olimpiādē, tas nenozīmē, ka labi ies komandu sacensībās – tas ir cits sporta veids,» uzsver G. Arnicāns. ACM ICPC sacensībās katra komanda no trim studentiem strādā pie viena datora – jāprot dalīt resursus un pienākumus, ātri plānot komandas darbu. Vēl viena paaudžu maiņas īpatnība – skolēnu olimpiādēs dod punktus arī par «pabakstīšanos ap katru uzdevumu», kad dalībnieks izveido ne līdz beigām perfektu programmu, kas tomēr darbojas, par katru paveikto soli iegūstot punktus. Komandu sacensībās vērtēšanas sistēma ir kardināli atšķirīga – punktu iegūst tikai par precīzi izstrādātu datorprogrammu.

Valsts politikas līmeni

Pētnieki atklāja, ka pastāv tieša saistība starp valsts komandu startiem programmēšanas sacensībās un lielu informāciju tehnoloģiju (IT) firmu ieņākšanu šajā valstī ar to filiālēm un lieliem pasūtījumiem. «Šie panākumi liecina par valsts sagatavotību IT industrijā,» saka G. Arnicāns. Piemēram, pašreizējais Krievijas prezidents Vladimirs Putins saka: «Mums tā ir prioritāte, un mums ir jābūt vislabākajiem, lai IT industrija pārvietotos uz Krieviju un labākie studenti arī.» Tikmēr Ķīna, pēc G. Arnicāna vērojumiem, bez liela trokšņa iekaro vadošās pozīcijas IT jomā, ko apliecina arī iespaidīgais Ķīnas universitāšu masveidīgums starptautisko sacensību rangos. ASV pēc 2004. gada fiasko valda panika, tam arī ir nopietnāks iemesls par sliktajiem programmēšanas sacensību

fināla rezultātiem – strauji samazinās amerikāņu universitāšu līmenis, un to valsts mēģina visiem līdzekļiem novērst.

Šādos apstākļos vairākumā Krievijas reģiona valstu universitāšu pastāv īpaša štata vieta – pasniedzēji, kas studentus gatavo programmēšanas sacensībām, Sanktpēterburgas universitātēs ir pat izveidots speciāls studiju kurss, kurā ar plānveidīgu tēmu apguvi, regulāriem treniņiem un startiem mazāka mēroga programmēšanas sacensībās šī kursa ietvaros studentus speciāli gatavo dalībai ACM ICPC sacensībās. Labāko komandu dalībnieki trenējas turpat katru dienu, brauc uz divu nedēļu ilgām treniņnometnēm ar vismaz divām sacensību imitācijām dienā.

Arī FMF Datorikas nodaļas studenti vēlētos saņemt kredītpunktus par milzīgo darbu, ko viņi iegulda nestandarta programmēšanas uzdevumu risināšanā. «Ja izveido B daļas kursu, tad varētu būt problēma, vai tiešām būs tik daudz apmeklētāju,» saka G. Arnicāns.

Labāko trumpji

«Saviem studentiem visu laiku mēģinu parādīt, ka viņi nav ne ar ko sliktāki par studentiem Maskavā vai kur citur,» saka G. Arnicāns. Viņaprāt, pamatdotības visu valstu studentiem ir vienādas, vien lielākās valstīs studentu atlase notiek no lielāka jauniešu skaita, turklāt šajās valstīs arī darbojas tā dēvētais ķīniešu izcilības sindroms – valstī, kuras iedzīvotāju skaits mērāms miljonos vai pat miljardos, vienīgā iespēja «būt priekšā» savam studiju biedram ir bez apstājas pilnveidot savu meistarību.

TopCoder individuālo programmēšanas sacensību Eiropas reģiona direktors Nīls Rūnijs (Niall Rooney) pērnā gada decembra vidū viesojās Latvijas Universitātē, lai ar savu klātbūtni pagodinātu TopCoder atklātās sacensības Universitātē. Viņš atzinīgi novērtēja Datorikas nodaļas tehnoloģisko aprīkojumu, sakot, ka tik labi ierīkotas datorklases viņam reti nākas redzēt.

Vēl viens būtisks priekšnosacījums labiem mācību apstākļiem ir uzņemto studentu skaits. «Pirms dažiem gadiem Datorikas nodaļa izjuta spiedienu, mūs aicināja pieņemt vairāk studentgribošo, taču mēs iebildām – pieņemot vairāk, Universitāte nespēj nodrošināt kvalitāti, jo tad tas jau ir konveijers,» saka G. Arnicāns. Viņš min, ka Universitāte gadā uzņem ap 200 programmētāju, un arī to G. Arnicāns uzskata par pārmerīgu skaitu. Viņš lēš, ka optimālo skaitu, kas studē programmēšanu, noregulēs gaidāmā demogrāfiskā «bedre», kas universitātem nozīmēs cīņu par vidusskolu absolventiem.

Ja nenotiks liela mācībspēku pārpirkšana, pārvilināšana uz citām augstskolām vai uz ražošanas sfēru, Latvijas Universitāte saglabās lielāko un kvalificētāko pasniedzēju kopumu, tas patlaban ir viens no lielākajiem Universitātes Datorikas nodaļas trumpjiem, prognozē G. Arnicāns. Kamēr citās Latvijas universitātēs pastāv problēmas nokomplektēt gan praktiski, gan teorētiski zinošus mācību kadrus, Universitātes Datorikas nodaļa var lepoties ar plašāko IT virzienu nodrošinājumu ar pasniedzējiem.

Runājot par mācību programmu, G. Arnicāns aicina vērtēt nevis uz papīra izklāstīto, bet reāli dzīvē sasniegto. Skolu absolventiem, kuru iespējas pašiem izvērtēt programmas izpildi kādā universitātē ir stipri ierobežotas, programmēšanas katedras vadītājs iesaka informāciju smelties no «klusā telefona», kas spēj atbildēt arī uz tādiem jautājumiem, kur ir vieglāk «tikt cauri», kur var iegūt reālas zināšanas un kur iegūt pēc skata tādu pašu diplomu, tikai bez mācīšanās. Tiesa, «klusā telefona» ziņas nonāk arī līdz darba devējiem, tādēļ izvēlēties pēdējo variantu nebūtu gluži prātīgi.

Sacensību dalībnieki

Aleksandrs Savelļevs, patlaban Latvijas Universitātes spēcīgākais sacensību programmētājs. Google rīkotajās pasaules sacensībās programmēšanā starp aptuveni 20 tūkstošiem dalībnieku ierindojās 8. vietā.

Aleksandrs Savelļevs
Foto no personīgā arhīva

– Izcīnītās vietas nav galvenais. Galvenais ir tas, kas padara šos rezultātus par iespējamiem – pats cilvēks. Programmēšanas sacensību gadījumā tas ir viņa raksturs, unikalitāte, kompetence. Dalība sacensībās augstākajā līmenī ir iespēja šīs īpašības attīstīt.

Lai arī visu šo pasākumu mēdz saukt par «sporta programmēšanu», ir ļoti svarīga īpašība, kas atšķir to no klasiskā sporta, – iegūtās praktiskās prasmes ir izmantojamas reālajā darbā. Pasaulē ir kompānijas, kuras to saprot un pēc studiju beigšanas pieņem darbā jaunos cilvēkus tieši uz līdzīgu panākumu bāzes. Ja paskatītos uz individuālo programmēšanas sacensību TopCoder līderiem, uzreiz varētu nosaukt vārdā vairāk par 20 cilvēkiem, kuri ir ieguvuši vietu kompānijā Google – un tas ir tikai pēc atmiņas trīs minūšu laikā! Vēl viena lieta, kas atšķir šos cilvēkus, – viņiem ārkārtīgi patīk programmēšana, un bez tā nekādi rezultāti ne sacensībās, ne darbā nav sasniedzami.

Arī Latvijā var atrast darba devējus, kuri vērtē talantu un izglītību, bet tās nav plašai publikai pazīstamas kompānijas, jo darba devējiem Latvijā tāpat kā daudz kur citur diemžēl bieži vien ir citas prioritātes – universitātes izglītība netiek prasīta, studentiem ir jābūt vairāku gadu praktiskajai pieredzei.

Uldis Barbans, Latvijas Universitātes visu laiku labāk startējošās komandas BOB dalībnieks.

Visas LU komandas pēc apbalvošanas Minskā. Uldis – pirmais no kreisās
Foto no personīgā arhīva

No kreisās: Rihards Opmanis, Uldis Barbans, Aleksandrs Belovs – komanda BOB
Foto no personīgā arhīva

– Vēlme attīstīt spējas nav noplakusi, regulāri piedalos *TopCoder*, kā arī dažādās atklātajās komandu sacensībās, kurās pretendējam uz vietu piecdesmitniekā pasaulē un pelnām diplomus. Šādas sacensības ļoti veicina intensīvu un dziļu datorzinātņu apguvi – programmēšanas valodu, datorsistēmu

Galvenais ir tas, kas padara šos rezultātus par iespējamiem – pats cilvēks.

uzbūves, algoritmu teorijas, matemātikas smalkumu, tehnisko specifikāciju lasīšanas, komunikācijas apguvi, attīsta patstāvīgas atbilžu meklēšanas dotības. Nekas no tā nav mazsvarīgs izcilai profesionālai izpaušmei.

Studiju programma mani apmierināja, priekšmetu izvēle ir tik plaša, ka visu interesanto nemaz neizdevās iespiest savā studiju grāmatiņā. Aplaudēju pasniedzējiem, kuri cīnās pret plaģiātismu!

Ļoti novērtēju tehnisko nodrošinājumu, pieaugošās ērtības studentiem (piekļuve datortehnikai, kursi internetā) un pretimnākošo attieksmi Datorikas nodaļā. Tam un atraktīvajai fizmatu kopienai vajadzētu būt kā trumpim topošo studentu intereses raisīšanā par informācijas tehnoloģijām, piebilstot, ka arī darba tirgū viņiem «spīd» ne sliktāks stāvoklis.

Igors Stepanovs, viens no Latvijas Universitātes perspektīvākajiem programmēšanas sacensību dalībniekiem.

– Eksistē arī sacensības, kurās studenti var startēt individuāli, prestižākās no tām ir *TopCoder* organizētie iknedēļas mači, kur kopā var piedalīties gan skolēns, gan profesionālis, arī tur ir stipra konkurence un lielas iespējas mācīties no citiem.

Manuprāt, dalība šāda veida sacensībās dod ļoti daudz. Lai gan iegūtās algoritmu zināšanas reālajā darbā reti kuram noderēs, tomēr galvenais ir tas, ka sacensības palīdz attīstīt

loģisko domāšanu, un tā vienmēr noder jebkurā dzīves jomā, veicina ātru lēmumu pieņemšanu, kā arī attīsta diezgan labas tehniskās programmēšanas prasmes.

Liels pluss ir iespēja pāris reižu gadā braukt un piedalīties programmēšanas sacensībās citās valstīs, iespēja izveidot kontaktus ar sev līdzīgiem mērķtiecīgiem cilvēkiem, kā arī paceļot pa kaimiņvalstīm. Šāda veida sacensības kopumā uztveru kā patīkamu atpūtu.

Protams, piesaista arī zināma adrenalīna deva, iespēja ar kādu sacensties, nepārtraukti uzlabot savu domāšanu. Pat neveiksmes un izgāšanās palīdz redzēt savu līmeni, salīdzinot ar stiprākiem konkurentiem, un rada vēlēšanos mēģināt apsteigt viņus nākamajā reizē.

Success of the university programmers

The programmers studying at the University of Latvia are at the top of the Baltic States competition, whereas the University itself, according to the rankings of the last three years, ranks in the 14th place among the higher educational institutions located in the territory of the former Soviet Union. This achievement is confirmed by the official rank in the contest of the higher educational institutions of North-Eastern European Region, which is part of the ACM (Association for Computing Machinery) ICPC (International Collegiate Programming Contest). Guntis Arnicāns – Head of the Programming Division of the Computer Science Department of the Faculty of Physics and Mathematics – has been preparing students for contests already for twelve years. In a conversation with G. Arnicāns, the University Newspaper found out that it is not so difficult to cross the finish line – one should just have an aptitude and train hard. Then the success is guaranteed even if North-Eastern European Region – informally also called Russian region – according to the contest results, is the strongest in the world, which makes the competition among the teams extremely tough. The contestants from the Faculty of Physics and Mathematics of the UL Aleksandrs Saveljevs, Uldis Barbans and Igors Stepanovs also acknowledge the importance of the contest.

Baltijas jūras reģiona studijas ir maģistra grāda programma Latvijas Universitātē, un tās uzmanības lokā ir viens no mūsdienās dinamiskākajiem un interesantākajiem Eiropas reģioniem – Baltijas jūras un tās baseina zemes. Studiju mērķis ir veidot kompetenci humanitāro, sociālo un vides zinību jomā šajā reģionā. Programma ir starpdisciplināra un arī starptautiska, tās realizācijai ir izveidots konsorcijs, kurā ir iesaistījušās četras partneraugstskolas – Latvijas Universitāte, Turku Universitāte, Tartu Universitāte un Kauņas Vičauta Dižā universitāte. Rezultāts ir tā sauktā kopīgā grāda programma, kas paredz savieļojamus programmas moduljus, studentu un pasniedzēju mobilitāti. Šāda veida reģionālās studijas mūsdienu dinamiskajā vidē kļūst arvien pieprasītākas, tāpēc šai starpvalstu maģistra studiju programmai gatavojas pievienoties arī citas Baltijas jūras reģiona zemju universitātes Gdanskā, Berlīnē un Kopenhāgenā.

Programma sākusi darbu 2005. gadā, ar katru gadu studentu atsauce kļūst lielāka. Šogad jau trešo reizi uzņemti studenti, savukārt pirmais izlaidums bija februārī.

Viens no programmas direktoriem ir asociētais profesors Valdis Muktupāvels. Studentiem viņš pasniedz Baltijas jūras reģiona koncepcijas ievadkursu un Baltijas mūzikas kursu. V. Muktupāvels dalās pārdomās par Baltijas jūras reģiona studiju priekšrocībām un iespējām, ko tās paver nākotnē.

Baltijas jūras reģiona studijas — profesionāļiem ar plašāku skatījumu

Anda Lase

Baltijas jūras reģiona studiju aizsākums

Baltijas studijas kļuva par realitāti jau drīz pēc Otrā pasaules kara galvenokārt baltiešu emigrācijas kopienu aktivitātes dēļ. 1946. gadā tika nodibināta Baltijas universitāte Vācijā, 1968. gadā tika izveidota Baltijas pētījumu asociācija (AABS – Association for the Advancement of Baltic Studies), ik pārgadu tika rīkotas Baltijas konferences. Dažāda ar Baltiju saistīta tematika ienāca Vācijas, ASV un citu zemju universitātēs kursu vai semināru veidā.

Jau 90. gados, pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas, Universitātē tika aktualizēta doma par Baltijas studijām, tomēr līdz tās realizācijai vēl pagāja zināms laiks. Šķiet, ka svarīgu impulsu programmas izveidei ir devuši tieši somi (savā ziņā viņus arī var uzskatīt par baltiešiem) – Somijas universitātēs Baltijas studijas pastāv kopš 90. gadu beigām. Jau tad Turku Universitātes «baltieši» rosināja līdzīgu Baltijas studiju programmu veidot arī pie mums.

Mūsdienās ir dažādi uzskati par to, kas ir Baltija: līdzās vēsturiskajam viedoklim par Baltijas guberņām – Kurzemi, Vidzemi un Lgauniju – plaši izplatīts ir priekšstats par trim Baltijas valstīm – Latviju, Lietuvu un Lgauniju. Šo zemju neatkarības atgūšana un atkalapvienošana ar Eiropu ir padarījusi Baltijas jūru par Eiropas iekšējo jūru, tādējādi sniedzot iespēju zemēm ap šo jūru ciešāk sadarboties, veidojot jaunu integrētu un dinamisku kopumu – Baltijas jūras reģionu. Jau šobrīd šis reģions ir realitāte vides aizsardzībā, zinātnē un kultūrā, ekonomikā un tūrisma industrijā. Šāda paplašināta izpratne par Baltiju ir likta arī studiju programmas pamatā. No vienas puses, tā ir atsauksmās uz realitāti, no otras puses, studiju programma pati palīdz

definēt šo reģionu un palīdz tam kļūt pamanāmākam pasaules kontekstā. Interesanti, ka dažādās augstskolās Baltijas studijas tomēr tiek traktētas atšķirīgi. Piemēram, Greifsvāldes Universitātē Vācijā tās ir vienkārši baltu valodu studijas, Vašingtona Universitātē Sietlā tās ir skandināvu studiju sastāvdaļa, Universitātes koledžā Londonā tās iekļautas slāvistiskā un Austrumeiropas studijās. Un tikai minētā konsorcijs dalībniekiem Baltija ir reģions ap Baltijas jūru.

Gan Latvijas Universitātē, gan citās minētajās kopīgā grāda programmās studē 10 līdz 15 studentu, tātad tās ir nelielas programmas. Tam ir savs skaidrojums – studentu apmaiņa kādam ir jāfinansē. Pamatā tas tiek darīts ar ERASMUS programmas naudu, taču studenti atrod arī citus līdzekļus. Labi iecerēto studentu mobilitāti Latvijā krietni apgrūtina mūsdienu realitāte: ja Somijā par studijām maksā valsts, tad Lietuvā, Latvijā un Lgaunijā studentiem nākas strādāt, lai nopelnītu tām līdzekļus, tāpēc apmaiņā piedalās tikai tie, kas darbā nav iesaistīti vai kas semestri ilgo studēšanu citā valstī var saskaņot ar savu darbu.

Programmas mērķi

V. Muktupāvels uzsver, ka Baltijas jūras reģiona studijas ir starpdisciplināra programma – studenti apgūst dažādas disciplīnas, tam visam kopsaucējs ir reģions. Šādu reģionālo studiju pastāvēšana universitātēs līdzās fundamentālām vienas disciplīnas programmām ir mūsdienu realitātes nosacīta parādība. Starptautisko kultūras, zinātnes, izglītības, ekonomikas kontaktu situācijā nepieciešami profesionāļi ar plašāku skatījumu. Viens no Baltijas jūras reģiona studiju mērķiem ir dot studentiem starpdisciplināru zinātņu metodoloģisko bāzi, kuras fokusā ir šī reģiona zemes ar savu kultūru, politiku un sabiedrību. Šādi speciālisti ir ļoti gaidīti, jo viņi ir elastīgāki netradicionālu

jautājumu risināšanā, viņiem ir profesionāls skatījums un plašākas zināšanas, kas dod lielu priekšrocību salīdzinājumā ar tiem, kuru specializācija ir daudz šaurāka.

Starpdisciplinārā programma dod jaunu dimensiju, jaunus spārnus

V. Muktupāvels uzsver, ka liela šīs programmas priekšrocība ir iespēja iegūt kopīgo grādu. Ideja par kopīgo grādu ir radusies Eiropas integrācijas, starptautisko sakaru un mobilitātes palielināšanās kontekstā. Tas ir princips, kad, realizējot vienu programmu, sadarbojas vairāku zemju augstskolas. Šobrīd vēl Latvijas likumdošanā kopīgais grāds nav definēts, bet notikumu virzība izglītības jomā ļauj cerēt, ka pavisam drīz šis jautājums tiks valdības līmenī aktivizēts un atrisināts.

Latvijas Universitātes Baltijas jūras reģiona studiju programmai ir sadarbības partneri – Turku Universitāte Somijā, Tartu Universitāte Igaunijā un Vītāuta Dižā Universitāte Lietuvā. Starp šīm universitātēm noslēgtais līgums paredz, ka studenti iespēju robežās vismaz vienu semestri studēs partneraugstskolā un šīs studijas tiks pilnībā atzītas tajā universitātē, kur viņi iestājušies, un diplomā vai tā pielikumā tiks norādīts, ka students studējis abās augstskolās.

Programmas saskaņošanas un kvalitātes uzturēšanas nolūkā ir izveidota uzraudzības komiteja ar pārstāvjiem no katras universitātes. Tās pēdējā apspriedē Kauņā tika panākta vienošanās par vienu kopīgu moduli visu partneraugstskolu studentiem – tā būtu intensīva studiju nedēļa maija sākumā, kad vienā no Baltijas reģiona zemēm sabrauktu kopā visi programmas studenti; tā būtu iespēja arī labāk izjust kopīgo mērķi un izveidot plašu profesionālo kontaktu tīklu.

Baltijas jūras reģiona studiju specifika

Profesors skaidro, ka reģionistikas programmām raksturīgas gan humanitārās, gan sociālās disciplīnas, te klātesošas ir arī vides, izglītības un citas zinātnes. Visa šī daudzveidība Baltijas jūras reģiona maģistra studiju programmā ir sakārtota

modulos. Vispārējais modulis piedāvā Baltijas jūras reģiona koncepciju, kā arī pētniecības darba metodes, citi moduļi ir šādi: *Baltijas valstis un Eiropa, Vēsture, ledzīvotāji un vide, Politika un cilvēktiesības, Literatūra un mūzika*. Šie moduļi veido studiju «mugurkaulu». Starp izvēles priekšmetiem ir izglītības, kultūrvēstures kursi, valodas. Ārzemnieki parasti vēlas mācīties kādu no Baltijas valodām. Latviešiem, jau iestājoties šajā programmā, angļu valodas zināšanas ir ļoti labas, tomēr nepieciešama akadēmiskā angļu valoda, kas arī tiek piedāvāta. Svarīgi, ka studenti var izvēlēties arī citu Latvijas Universitātes fakultāšu piedāvātos maģistra grāda studiju līmeņa kursus, tādējādi veidojot savai iecerētajai karjerai, specializācijai un interesēm visatbilstošāko studiju plānu.

Programmas mērķauditorija

Baltijas jūras reģiona studijas ir internacionālas gan studiju satura, gan arī realizācijas ziņā, saka V. Muktupāvels. Līdzās Latvijas studentiem auditorijā ir šajā programmā imatrikulētie ārzemnieki, kā arī apmaiņas studenti, kuru skaits ar katru gadu pieaug. Studijas notiek galvenokārt angļu valodā. Studiju saturs ir pievilcīgs Latvijas studentiem, vienlaikus arvien lielāka uzmanība tiek veltīta ārzemju studentu piesaistīšanai.

Uz šādu mērķi ir orientēts Humbolta Universitātes (Berlīnē) ierosinātais projekts, kas iecerēts, lai popularizētu Eiropas augstāko izglītību ārpus Eiropas Savienības un piesaistītu Baltijas studijām interesentus no citām pasaules zemēm. Šajā projektā ir iesaistījusies arī Latvijas Universitāte; tā ietvaros tuvāko pāris gadu laikā tiks rīkotas vieslekcijas par Baltijas reģionu Ziemeļamerikas, Kanādas, Krievijas, Ukrainas, Indijas un Ķīnas augstskolās, kā arī izplatīta informācija tieši par Baltijas jūras reģiona studijām. Profesors ir cerīgs, ka jau tuvākajā laikā programmā studēs vairāk nekā puse ārzemnieku.

Studijās tiek iesaistīti vislabākie pasniedzēji. V. Muktupāvels uzskata, ka ar šādiem mācībspēkiem varētu lepoties ikviens programma – starp viņiem ir Latvijā savā specialitātē pazīstami cilvēki – ministri, mākslinieki, politiķi, parlamentārieši.

Asociētais profesors Valdis Muktupāvels

Baltijas jūras reģiona studijas īpaši noder tiem studentiem, kas savu karjeru saista ar starptautisku darbību. V. Muktupāvels atzīst, ka šiem studentiem ir pārliecinoša motivācija un izpratne, ka maģistra grāds viņiem palīdzēs karjeras izaugsmē, kas arī dod impulsu spējai apvienot darbu ar studijām.

Profesors uzskata, ka Latvijai ir vajadzīga starptautiska līmeņa atbalsta sajūta, un to vislabāk meklēt savā pusē – Baltijas jūras reģionā.

Dins Merirands ir Baltijas jūras studiju programmas šīgada absolvents; 2003. gadā viņš beidzis LU Juridisko fakultāti.

Informāciju par šo programmu, kas piedāvāja starpdisciplināru un reģionālu pieeju, students ievērojis vienā no interneta portāliem. Būtiski programmas izvēlē Dinam šķitis arī tas, ka mācības tajā notiek angļu valodā. Kā īpašu studijās Dins min iespēju akadēmisko studiju līmenī saskarties ar nozarēm, par kurām citādi viņa zināšanas nebūtu tādās, kādas tās ir šobrīd. Absolvents ir pārliecināts – ja viņš nebūtu iestājies šajā programmā, visdrīzāk nebūtu bijusi izdevība studiju procesā uzzināt tik daudz jauna par literatūru, vēsturi un ekonomiku. Dins min pasniedzējus, kuru sniegtās zināšanas viņam bijušas īpaši nozīmīgas – Ž. Ozoliņu, J. Krūmiņu, V. Muktupāvelu, B. Sloku, A. Cimdiņu.

Raugoties nākotnē, Dins Merirands atzīst, ka šīs programmas studiju laikā vairākās jomās ir radies un nostiprinājies priekšstats par dažādām norisēm reģionālā kontekstā, par

reģiona valstu atšķirībām un īpatnībām. Dins ir pārliecināts, ka šādas zināšanas var būt nozīmīgas, ne tikai turpinot profesionālo karjeru, bet arī saskarsmē ar kaimiņiem, kas apdzīvo Baltijas jūras krastus.

Dins uzskata, ka apvienot darbu ar studijām nav bijis nespējami – studijas ir veiksmīgi iekļāmas vakaros, lai tās var apmeklēt studenti, kuri strādā pilnu darba dienu, vienlaikus saglabājot brīvas nedēļas nogales. Dins domā, ka programma ir īpaši piemērota studentiem, kuri jau ir ieguvuši augstāko izglītību un uz tās pamata vēlas paplašināt savu kompetenci reģionālā griezumā.

Nākotnē Dins programmai saskata labu perspektīvu – ņemot vērā, ka tā ir jauna, tai ir lieliskas iespējas attīstīties, paplašinot mācību kursu loku un radot studentiem iespēju pašiem plānot mācību procesu. Vienlaikus būtu jāizvērtē iespēja piesaistīt pasniedzējus no citām augstskolām, tas dažos priekšmetos veiksmīgi tiek darīts jau šobrīd.

Baltic Sea Region Studies – for professionals with a broader view

Baltic Sea Region Studies is a Master's study programme at the University of Latvia, which focuses on one of the most dynamic and exciting regions of Europe – the states of the Baltic Sea basin. The study programme aims at broad knowledge in humanities as well as social and environmental sciences – it is interdisciplinary and international. To implement this project, a consortium of four partner universities has been established, its members being the University of Latvia, the University of Turku, the University of Tartu, and Vytautas Magnus University in Kaunas. The programme was opened in 2005, and interest in it has grown year by year. The first graduation ceremony took place in February, and freshmen have been enrolled for the third time this year.

One of the directors of the programme is associated professor Valdis Muktupāvels, who reads the Introductory Course on the Concept of the Baltic Sea Region as well as Baltic Music. In this issue, Mr. Muktupāvels discusses the advantages and opportunities presented by Baltic Sea Region Studies.

Durvis uz informācijas eliti: *AKADĒMISKĀ DZĪVE*

Kitija Balcare

Latvija šogad svinēs deviņdesmito gadskārtu, un apaju piecdesmit gadu jubileju svinēs arī žurnāls *Akadēmiskā Dzīve*. Tas ir vienīgais latviešu valodā izdots akadēmiskajai saimei un visiem zinātkārajiem lasītājiem paredzētais nopietna rakstura žurnāls par Tēvzemei nozīmīgiem zinātnes, kultūras un sabiedriskiem jautājumiem. Tas iznāk reizi gadā, un tajā publicēti zinātniski raksti visās zinātņu jomās.

«Mēs bieži vien runājam, ka ir politiskā elite, ir ekonomiskā elite, ir dažādas sabiedrības elites. Informācijas elite ir tā, kurā mēs paši sevi iekļaujam vai, gluži otrādi, paši sevi no tās izslēdzam,» uzsver žurnāla *Akadēmiskā Dzīve* galvenais redaktors un komunikācijas zinātnieks Ainārs Dimants. «No tā, kāda ir informācijas aprīte sabiedrībā, ir atkarīgi arī lēmumi vēlēšanās un citur.»

Atskatoties

Žurnāls iznāk kopš 1958. gada. Līdz 2005. gadam tas tika izdots ASV, un tas joprojām ir lasāms ASV Kongresa bibliotēkā. Kopš 2006. gada šo žurnālu izdod Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, un tas ir liels solis pretī Latvijas lasītājiem. Šobrīd žurnāla tirāža ir 650 eksemplāru un to var

iegādāties lielākajos Latvijas grāmatveikalos un LU Akadēmiskajā apgādā.

Kā atzīst A. Dimants, *Akadēmiskā Dzīve* atspoguļo sociāli aktuālas tēmas no dažādu zinātņu skatpunkta, tas piešķir žurnālam vispusīgu raksturu.

«Mūsu mērķis ir ne tikai paturēt nopietnu zinātnisko līmeni, bet tajā pašā laikā, par rakstu atlases kritēriju izmantojot sabiedrisko aktualitāti, mēs gribam arī, lai raksti būtu interesanti plašākai publikai, nevis tikai attiecīgo nozaru zinātniekiem,» tā saka A. Dimants. «Mums ir pārstāvētas visas nozares, panākts zinātniskums un popularitāte vienā žurnālā.»

Visas zinātnes vienuviet

Šis žurnāls paver iespēju vienkopus publicēties filologiem, politologiem, vēsturniekiem, teologiem, biologiem, sociologiem, fiziķiem, ķīmiķiem, ģeogrāfiem un citu zinātņu pārstāvjiem. Visdažādāko zinātņu jomu apvienošana kopīgā zinātnisko rakstu krājumā ir Latvijas robežās unikāla šī izdevuma iezīme. Piemēram, Igaunijā ļoti līdzīgs ir žurnāls *Akadeemia*, kas saņem savas valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu, iznāk katru mēnesi un ir nopērkams preses kioskos.

A. Dimants pauž, ka līdzās humanitārajām un sociālajām zinātnēm žurnālā *Akadēmiskā Dzīve* vienuviet iekļaujas eksaktās zinātnes, kas nav tipiski nevienam citam Latvijā iznākošam

žurnālam, – turklāt tas domāts plašai ieinteresētai publikai. Žurnāla redakcijai īpaši aicina žurnāla satura tapšanā iesaistīties eksakto zinātnu pārstāvjus, jo šādu rakstu varētu būt vairāk.

«Mēs vēlamies noturēt tādu līmeni, lai to var saprast cilvēks ar augstāko izglītību bez speciālām zināšanām attiecīgajā nozarē, sākot no skolotājiem un beidzot ar augstskolu mācītājiem, pētniekiem un studentiem,» atzīst A. Dimants.

Visdažādāko tēmu un nozaru rakstu apvienošana vienā izdevumā ir žurnāla veidotāju mērķis, lai ikviens interesents ne tikai pārzinātu sev interesējošu jomu, bet arī būtu informēts par sabiedriski nozīmīgāko, kas notiek citās zinātnēs.

Jauno autoru zināšanai

Izdevumā vārds tiek dots ne tikai pieredzējušu zinātnieku paaudzēm, bet satura veidošanā tiek aicināti iesaistīties arī topošie un jaunie pētnieki no jebkuras zinātnu jomas, arī tie, kam zinātniskā grāda vēl nav.

Izdevuma galvenais redaktors A. Dimants uzsver, ka tā ir lieliska iespēja doktorantūras studentiem tikt pie pirmajām zinātniskajām publikācijām cienījamā akadēmiskā izdevumā.

«Mēs esam uzsākuši ceļu, lai iegūtu citējama žurnālā statusu Latvijā,» stāsta A. Dimants. «Tas ir vēl viens solis, lai ieietu Latvijas tirgū.»

Tagad žurnālam jau ir zinātniskā redakcija, ir rakstu recenzenti un savu veikumu žurnāls gatavojas prezentēt Latvijas Zinātnes padomē, lai tiktu uzņemts tās atzīto recenzējamo zinātnisko izdevumu sarakstā.

Rakstu pieņemšana notiek nepārtraukti, taču jāņem vērā, ka redakcija vērtē rakstu oriģinalitāti, aktualitāti, saprotamību, izklāsta loģiku, literatūras pārzināšanu un valodu, kurā ieteicams izvairīties no pārmērīgas svešvārdu lietošanas.

«Esam domājuši arī par to, kā žurnālu pilnveidot,» skaidro A. Dimants. «Pirmkārt, ir jādoma par rakstu lasāmību, kas ir minēts arī noteikumos rakstu autoriem. Otrkārt, jau ar nākamo numuru noteikti palielināsim ilustrāciju īpatsvaru, lai raksti būtu

uzskatāmāki, un, treškārt, mēs mainīsim arī satura rādītāju, pievienosim katram rakstam kopsavilkumu ne tikai angliiski, bet arī latviski, un to varēs lasīt internetā.»

Jau tagad šis ieskaits žurnāla numurā ar rakstu kopsavilkumiem ir atrodams akadēmiskās vienības *Austrums* mājaslapā www.austrums.lv, taču tiek domāts par pilnīgu žurnāla satura integrēšanu interneta vidē.

«Doma, kāda būs mūsu pārstāvniecība internetā, vēl tikai tiks attīstīta tālāk, bet pagaidām kā minimums saglabāsies rakstu kopsavilkumi latviski un angliiski,» atzīst A. Dimants.

Pārskīstot jaunāko

Jaunākajā 44. žurnāla numurā ikviens interesents var uzziņāt, ko domā Baiba Metuzāle-Kangere par latviešu valodas attīstību divvalodības kontekstā; Andrejs Veisbergs stāsta, kas notiek ar latviešu politisko metaforu; Jānis Kušķis piedāvā rakstu par Jāni Endzelīnu un latviešu valodu, bet Anita Emse mēģina rast atbildi uz jautājumu, būt vai nebūt vācu valodai.

Vēl arī – Andris Sprūds sniedz Latvijas un Krievijas dialoga iespējamās atbildes par enerģētiku, Ainārs Lerhis – ieskatu par Latvijas Republikas diplomātiem Rietumvalstīs Latvijas interešu sardzē PSRS un Vācijas kara gados.

Uldis Neiburgs stāsta par Salaspils paplašināto policijas cietumu un darba audzināšanas nometni nacionālsociālistiskās Vācijas okupētajā Latvijā, Alnis Arvīds Avots aplūko preses un diktatūras attiecības Latvijā 1934.–1939. gadā.

Jānis Stradiņš iztirzā Viļa Olava nozīmi latviešu humanitāro zinātnu un sabiedriskās domas vēsturē, un Kaspars Kļaviņš meklē tradicionālo, eiropeisko un vispārcilvēcisko Andreja Pumpura daiļradē.

Artūrs Tomsons skaidro divasmeņu zobena kā latgaļu bruņojuma sastāvdaļas nozīmi 9.–13. gadsimtā, savukārt Valdis Segliņš vēsta par Latvijas zemes dziļu bagātībām. Bārbala Stroda raksta par fantāzijas žanru latviešu bērnu literatūrā, Paskals Marija Jerumanis apskata cilvēka cieņu kristīgās ticības gaismā un homoseksuālisma sociālās atzīšanas jautājumu.

Juris Šteinbergs skaidro, kāpēc mēs esam tik dažādi, pamatojot to ar DNS, bet Aldis Ciekurs pēta elektroniskos sakarus Latvijā.

Akadēmiskā Dzīve piedāvā ne tikai populārzinātniskā valodā rakstītas publikācijas, bet arī akadēmiski nozīmīgo un aktuālo notikumu apskatu un īsu ieskatu akadēmisko mūža organizāciju hronikā.

Rakstus 45. numuram var sūtīt Akadēmiskās Dzīves redakcijai Ģertrūdes ielā 123, Rīgā, LV-1009. Ikvienu jautājumu var uzdot, sazinoties ar redakciju pa e-pastu: akademiskadzive@austrums.lv vai tālruni 67217124.

The door to the information elite: *Akadēmiskā Dzīve* (Academic Life)

Akadēmiskā Dzīve (Academic Life) is a scientific and popular science journal in the Latvian language coming out once a year since 1958. Whereas it was printed in the USA until 2005, since 2006, it is published in Latvia – by the University of Latvia Academic Press. It is the only journal dealing with scientific, cultural and social issues that are significant and topical for Latvia. The journal comprises humanities, social sciences as well as hard sciences and engineering. *Akadēmiskā Dzīve* not only presents publications written in popular science language style but also reviews academically important current events and chronicles of academic lifelong fraternities. Articles are accepted for publication on an ongoing basis. The editorial board evaluates the originality, topicality, intelligibility, exposition logic and language of the submitted articles as well as their authors' knowledge of scholarly, scientific literature.

Rododendru mājas Bab

Kitija Balcare

No maija vidus līdz jūnija beigām ikvienam Rīgas iedzīvotājam vai ciemiņam, ejot garām Latvijas Universitātei, Nacionālās operas strūklakai, Kongresu namam un citām vietām, ir iespēja priecāties par krāšņi ziedošiem rododendriem. Tos labi pazīst ikviens īstens dārzkopis. Šī krāšņā noslēpuma «atslēga» ir Latvijas Universitātes Rododendru selekcijas un izmēģinājuma audzētava *Babīte*, kas pašreiz ir vienīgā specializētā rododendru audzētava Baltijā.

Pavisam nesen tika reģistrētas piecas jaunas šķirnes – ‘Kārlis Ulmanis’, ‘Robis’, ‘Pērlite’, ‘Vija’, ‘Rudīte’ –, kuras selekcionējis audzētavas vadītājs profesors Rihards Kondratovičs, kas par savu ilggadējo un veiksmīgo darbību ir apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

LU Rododendru selekcijas un izmēģinājumu audzētava *Babīte*

Padomju Savienības plāns un rododendru pievilcība

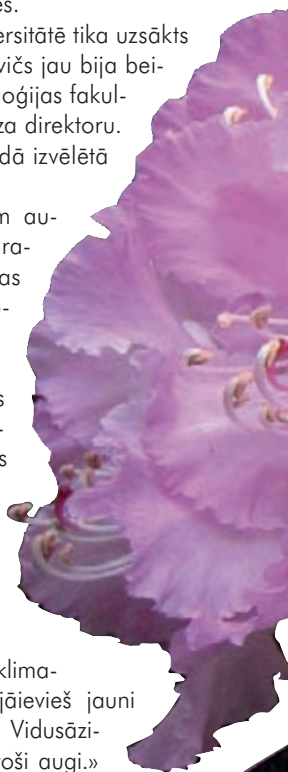
Liliju un rožu kultūras vēsture ir gadu tūkstošiem gara, bet rododendru kultūra, salīdzinot ar tām, vēl ir kā pusaudzis. Rododendrs dārzā tika ieviests pirms aptuveni 350 gadiem. Savvaļā sastopamas aptuveni 1300 rododendru sugas, bet Anglijā, Starptautiskajā rododendru reģistrā, ir ierakstītas 28 000 rododendru šķirnes no visām pasaules malām, tajā ir atrodamas arī Latvijā selekcionētās šķirnes.

Darbs ar rododendriem Latvijas Universitātē tika uzsākts 1957. gadā. Tajā laikā Rihards Kondratovičs jau bija beidzis Latvijas Valsts universitātes (LVU) Bioloģijas fakultāti un tika iecelts par LVU Botāniskā dārza direktoru. Toreiz bija nepieciešams darboties arī kādā izvēlētajā savas nozares zinātnes jomā.

«Mana izvēle krita uz dekoratīvajiem augiem – uz rododendriem,» atceras R. Kondratovičs. «Tajā laikā visi Padomju Savienības botāniskie dārzi bija apvienoti īpašā asociācijā, ko vadīja Botānisko dārzu padome Maskavā.»

Toreiz Padomju Savienībā bija izvirzīts uzdevums, ka visiem botāniskajiem dārziem ir jāstrādā pie vienas tematikas, kas saistīta ar augu introdukciju un aklimatizāciju, ar augu introdukciju saprotot augu pārvietošanu no vienas klimatiskās zonas citā, tāpēc bija nepieciešams atrast konkrētas augu kultūras, kam pievērsties savā zonā.

«Piemēram, ja mums ir īpatnēji klimatiskie apstākļi, tad atbilstoši tiem bija jāievieš jauni augi,» stāsta R. Kondratovičs. «Teiksim, Vidusāzijā vai Sibīrijā bija jāievieš tai videi atbilstoši augi.»

bītē

Augšā pa kreisi: rododendru šķirne 'Pērlīte', pa labi: rododendru šķirne 'Vija'.
Lejā pa labi: rododendru šķirne 'Rudīte'. Foto no LU Rododendru
selekcijas un izmēģinājuma audzētavas Babīte arhīva

Rododendru šķirne 'Robis'. Foto no LU Rododendru selekcijas un izmēģinājuma audzētavas Babīte arhīva

Selekcija un pacietība piecu gadu garumā

Pēc izdarītās izvēles par labu rododendram sākas darbs pie tā, lai vienuviet LVU Botāniskajā dārzā savāktu pēc iespējas vairāk dažādu rododendru sugu. Pēc tam bija jāpārbauda to atbilstība Latvijas klimatiskajiem apstākļiem.

«1957. gadā mēs intensīvi vācām sēklas no visām pasaules malām, tā bija interesanta metode, kuru izskaidroja Taškentas Botāniskā dārza toreizējais direktors F. Rusanovs. Viņš formulēja

teorētisku tēzi par to, ko būtībā veica visi botāniskie dārzi, sakot, ka tā ir filoģenētisko kompleksu introdukcijas metode, ar filoģenētisko kompleksu saprotot noteiktu augu grupu,» skaidro R. Kondratovičs.

Septiņu gadu laikā tika pārbaudīti četri simti dažādu sugu, no tām aptuveni simt izrādījās piemērotas Latvijas videi. Kā kopsavilkums visam bija R. Kondratoviča disertācijas uzrakstīšana 1964. gadā, tajā tika apkopti septiņu gadu novērojumi un secinājumi.

Kad kolekcija bija savākta, sākās darbs pie jaunu šķirņu veidošanas. Šobrīd audzētavas kolekcijā ir 75 rododendru savvaļas sugas un 170 šķirnes, no tām 54 ir vietējās selekcijas šķirnes, kuras selekcionējis Rihards Kondratovičs.

«Kad mērķtiecīgi sakrusto divus augus un iegūst no tiem sēklas, iegūst milzīgu daudzumu mazu stādiņu, kas faktiski ir sākums selekcijas darbam,» skaidro selekcionārs. «Rododendru īpatnība ir tā, ka, paskatoties uz tiem augiem, kas sasniedz divu trīs metru augstumu, jābrīnās, kā tie ir izauguši no sīkām sīkām sēkliņām, kas pirmo reizi uzzied pēc pieciem sešiem gadiem.»

Tik ilgi ir jāgaida līdz brīdim, kamēr var ieraudzīt, kādas krāsas zieds būs jaunajam «brīnumam», jo no viena mātes un tēva krustojuma rodas simtiem tūkstošiem jaunu stādiņu, kas prasa vietu, kur ļaut tiem augt piecus sešus gadus, lai būtu redzams rezultāts.

Lai iegūtu vienu rododendru šķirni, paiet vismaz 15–20 gadu, jo nepieciešams laiks, lai pārliecinātos, ka šķirne ir atšķirīga no citām, viendabīga un noturīga.

Jaunās mājas Babītē

«Mums palika *knapi* ar vietu LU Botāniskajā dārzā, un visus iegūtos krustojumus nebija kur stādīt, jo, lai izveidotu vienu šķirni, ir vajadzīgi vairāki simti stādiņu,» stāsta selekcionārs. «Tad arī pagājušā gadsimta 70. gadu vidū radās doma par to, ka ir jāveido specializēta audzētava, kas nodarbotos ar rododendru selekciju.»

Rododendru šķirne 'Kārlis Ulmanis'. Foto no LU Rododendru selekcijas un izmēģinājuma audzētavas Babīte arhīva

Līdz tam bija garš ceļš ejams cauri birokrātijas un papīru džungļiem, dažādām pārbaudēm, atļauju iegūšanām, pārvaldēm un komitejām.

«1977. gadā Botāniskā dārza darbu pārbaudīja Valsts plānu komiteja, kas atzina, ka šim darbam ir perspektīva un ka pētījumi ir jāpaplašina,» atceras R. Kondratovičs. «Viens no pētījumiem bija saistīts ar Viktora Vārnas persiku un aprikožu selekciju, bet otrs bija mūsu rododendri.»

Tika uzsākta platības meklēšana, lai varētu paplašināt šo darbību. Speciālisti izskatīja vairākas vietas, bet par labāko tika atzīta Babītes nomale priežu mežā gandrīz 12 hektāru platībā.

«Atbilstoši vietai bija jābūt tādai, lai, pirmkārt, būtu laba satiksme, otrkārt, rododendriem vajadzīga pusēna, kā arī ūdens, kura sākumā te nebija. Vēlāk tika izrakts dīķis 0,5 ha platībā un artēziskā aka,» skaidro R. Kondratovičs. «Oficiāli audzētava tika nodibināta 1980. gada jūlija sākumā, un tad arī ķērāties pie darba.»

136 kvadrātli 30×20 metru lieli, un katrā no tiem – rododendru stādījumi, kam pa vidu ir trīs metru plati ceļi. Sākusies daudzfunkcionālas ēkas izbūve, kas stipri atvieglās audzētavas darbu.

Reiz jau bija ticis izstrādāts audzētavas ēku kompleksa projekts 49 sējumos, bet juku laiku dēļ deviņdesmito gadu sākumā tas tā arī netika realizēts.

Rododendru vārdadienas

Latvijā selekcionēto rododendru reģistru lapās var izlasīt visdažādākos šķirņu nosaukumus – ‘Madam Debené’, ‘Polār-zvaigzne’, ‘Teika’, ‘Uguns’, ‘Liesma’, ‘Pasaciņa’, ‘Alma Mater’, ‘Emeritus’, ‘LU Rolands’, ‘Sprīdītis’, ‘Feja’, ‘Kārlis’, ‘Lita’ un daudzi citi.

«Nosaukuma piešķiršana faktiski ir selekcionāra brīva griba,» atzīst R. Kondratovičs. «Ir zināmi kanoniski nosacījumi, ka vienas šķirnes nosaukumam ir jāatšķiras vairāk nekā par vienu burtu, vēl nevar nosaukumā iekļaut citu augu nosaukumus, bet brīvi var saukt personu vārdos, cilvēku vārdos, iestāžu vārdos.»

Personu uzvārdus gan vairāk liek tikai tām šķirnēm, kuru vārdu nesēji jau ir aizsaulē, piemēram, ‘Eduards Smilģis’ vai ‘Kārlis Ulmanis’. Vasarzaļie brīvdabas rododendri, kas zaļo tikai vasarā, pārsvarā tiek saukti sieviešu vārdos, bet mūžzaļie rododendri – biežāk vīriešu vārdos, lai gan ir arī izņēmumi.

Pirms tiek gatavota šķirnes dokumentēšanas un reģistrācijas forma, ir jāiziet tā saucamais AVS tests, kur A nozīmē to, ka šķirne ir atšķirīga no pārējām šķirnēm, V apliecina šķirnes viendabīgumu un S – šķirnes stabilitāti, ko pārbauda vairākus gadus.

Ziedošais mežs un ielūgums skatītājiem

«Līdz šim mēs bijām slēgta tipa iestāde, bet kopš pagājušā gada mēs ļaujam nākt arī apmeklētājiem,» stāsta R. Kondratovičs. «Kad rododendri sāk ziedēt, tie ir tik skaisti, ka cilvēki, ejot gar ceļu un ieraugot mežu vienos ziedos, nāk un lūdz, lai ļauj viņiem paskatīties.»

Tāpēc tika nolemts atvērt rododendru audzētavas vārtņus arī skatītājiem. Viņi var doties pastaigā vai ekskursijā gida padarbībā, var uzdot jautājumus par rododendru dzīvi. Audzētava gaida visus interesentus no maija līdz jūnija vidum, kas ir rododendru ziedēšanas laiks.

Līdz audzētavai var nokļūt gan ar 4. autobusu, gan ar vilcienu, kas iet līdz Babītes stacijai, no kuras dažu simtu metru tālāk šosejas malā «paslēpusies» pati audzētava, par tās atrašanās vietu norāda arī balta izkārtne brauktuves malā, tā neļaus nomaldīties.

Rododendri (grieķiski *rhodon* – roze un *dendron* – koks) ir krūmi, retāk koki, ar mūžzaļām, daļēji mūžzaļām vai vasarzaļām lapām. Rododendru ģints izplatīta galvenokārt Ziemeļu puslodes aukstajos un mērenajos apgabalos. Lielākā daļa rododendru sugu izplatītas Austrumāzijā un Dienvidaustrumāzijā. Tie sastopami arī Amerikā un Eiropā. Rododendri savvaļā neaug vienīgi Dienvidamerikā un Āfrikā.

Vairākums rododendru sugu izplatītas kalnu apgabalos, lielu ūdensbaseinu, okeānu, jūru, ezeru un upju tuvumā. Tie sastopami vietās ar mērenu temperatūru, lielu gaisa un augsnes mitrumu. Substrāts, kurā rododendri aug savā dzimtenē, ir skābs, ūdens un gaisa caurlaidīgs, ar lielu trūdvielu saturu.

Latvijā rododendrus sāka audzēt 19. gs. 20. gados. Šodien rododendrus Latvijā pazīst ikviens sevi cenoošs dārzkopis un cenšas tos ieaudzēt arī savā dārzā.

(Info – <http://rododendri.lu.lv>)

Rhododendrons have found a home in Babīte

The University of Latvia can boast the largest collection of rhododendron species and sorts in the Baltics nurtured in the Rhododendron Experimental and Breeding Nursery «Babīte». The nursery exists already for 27 years, and its work is related to full-scale study, propagation, agrotechnics, and, most importantly, creation of new sorts of decorative plants – rhododendrons. New crossbreeds are made and hybrids from the crossbreeds of previous years are evaluated. Documentation is drawn up for the best hybrids so that they could be registered according to sorts. Several dozens of rhododendron hybrids are constantly kept under observation, and their reproductive capabilities and features such as decorativeness and resistance against cold, diseases and pests are evaluated. Five new sorts – ‘Kārlis Ulmanis’, ‘Robis’, ‘Pērlīte’, ‘Vija’ and ‘Rudīte’ – were recently registered. They were bred by the nursery head, professor Rihards Kondratovičs, on whom the Three-Star Order has been conferred for his long-term successful work.

ZAĻĀ GAISMA UNIVERSITĀTES ŠOFERIM

Kitija Balcare

Ja tu tagad piedalītos erudīcijas spēlē un tev uzdotu jautājumu – kas tas ir, kas vadājis zaķi, tad ticis lācim nagos, bet pēc tam auzās iebraucis –, ko tu atbildētu? Papildu iespējas vietā varētu izmantot zvanu nevis draugam, bet Latvijas Universitātei. Tur tev atbildētu, ka tas ir ilggadējais Latvijas Universitātes šoferis Rolands Blūms, vīrietis labākajos gados, kas ir bijis trīs rektoru – Jura Zaķa, Ivara Lāča un nu jau Mārča Auziņa – šoferis.

Otrās mājas – garāža

Iegriezusies Latvijas Universitātes ēkas pagalmā Baznīcas ielā, mēģinu atrast, kur gan ir paslēpusās Šofera «otrās mājas». Mēs sazvanāmies. Pēkšņi starp novietotajiem auto pamanu kādas iekšpagalma ēkas pavērtās durvis, kurās kāds māj ar roku un aicina ienākt.

Jau pēc pirmajiem soļiem aiz durvīm šķiet, ka esi nonācis kādā no Andrejsalas jauniešu tustiņu vietām. Skan attāls, neskaidrs radio, sienas ir dadaisma stila cienīgās kolāžas, ko veido bildes ar auto, popzvaigznēm un meitenēm, bet dekoru vietā pie sienas cienīgi gozējas kārtīga instrumentu rinda.

«Viena bilde pēc otras, viens simts pēc otra, un tā es te visu aplīmēju,» tā saka Šoferis. «Tā uzreiz mājīgāk.» Šoferis pucē ādas jaku, piebilstot, ka tai ir gara vēsture. Tā ir atceļojusi pie

viņa no Austrālijas un ir lielisks glābiņš gan lietainā, gan aukstā laikā. Tikai pareizi jākopj – jāsaudzē. Vārdu sakot, jārikojas tāpat kā ar visu citu šai dzīvē.

Garāža ir kļuvusi par atpūtas, darba un posteņa vietu, gaidot rīkojumu zvanus. Darbu neparedzamība ir viens no šofera darbdienas raksturojumiem, lai gan šī brīža rektoram prof. M. Auziņam ļoti tik pašam sēsties pie stūres.

Šoferis aizkūpina cigareti, pirms tam gan apjautājas, vai neiebilstu. Pīpējot viņš atgāžas krēslā un stāsta, ka sarunai ir laiks līdz diviem, kad būs jādodas pakal rektoram uz Zelli ielu.

Div' reiz divi. Un 02

«Kā div' reiz divi ir jāievēro distance, jo tad tu paspēj gan padomāt, gan nobremzēt,» uzsver Šoferis, kas savā dzīvē ir turējis rokās stūri un spiedis gāzes pedāli gan tālbraucēju, gan ātrās palīdzības mašīnās.

«Šodien saka – kādi ceļi! Bet kādi tad ceļi bija toreiz?» – viņš bilst. «Toreiz bija labi, ja vispār dabūju jaunu riepu.» Braucot tālbraucēja ceļus, ir izturēts gan liels sals Vologdā, kad bija vairāk nekā minus četrdesmit grādi, gan liels karstums pie Ararata kalniem, kad kūst asfalts pie plus četrdesmit grādiem.

Sākumā Rolands Blūms bija Universitātes Saimniecības daļas šoferis, tad pēkšņi tika meklēts jauns šoferis rektoram Jurim Zaķim. Pēc kāda pārdomu brīža viņš šim darbam piekritis.

«Kad iet prom priekšnieks, pieņemts, ka mainās arī šoferis,» stāsta Rolands. «Tanī laikā man sanāca vadīt tālaika prorektoru Ivaru Lāci, bet tad viņš kļuva par rektoru. Prasīju, vai palieku amatā vai ne, un Lācis atbildēja – kamēr viņš *rektorēs*, tikmēr es *šoferēšu*.»

Burtu mācība un dzemdētājas

Rolandam ir visi burti, kas vien iespējami šoferu tiesībās – A, B, C, D, E, F. Pilns komplekts plus ilggadēja braucēja pieredze, kas gribot negribot liek viņu saukt par Šoferi ar lielo burtu.

«Kā tik man nav gājis, īpaši ātrās palīdzības laikā, kad mašīnā bija jāved dzemdētājas,» atceras Šoferis. «Piemēram, ja tagad notiek avārija, tad sauc 112 un ierodas trīs četri vīri ar *domkratiem* un plēš vaļā. Bet toreiz jau bija tikai viens dakteris un šoferis. Notikuma vietā, piemēram, viens līķis un divi dzīvī, tad nu velc un lauž, kā vien gribi... Dzīve jau nav rožu dārzs. Tur visādi ir bijis.»

Tāpat ne mazums ir gadījies arī pārpratumu. Kaut vai neseinātais pārpratums ar rektoru Auziņu, kad bijis jābrauc viņam pakaļ uz *stradiņiem*. Šoferis, izglītības iestādes cilvēks, protams, dodas uz Rīgas Stradiņa universitāti un pacietīgi gaida, kamēr rektors brīnās par Šofera pazušanu, gaidot pie Stradiņa slimnīcas.

«Vistrakāk jau gāja *ātro periodā*,» secina Šoferis, izpūšot kārtējo cigaretes dūmu. «Teiksim, *korķa* laikā, kad jābrauc pa pretējo joslu. Toreiz, braucot ar veco *Latviju*, jau pat tādu signālu īsti nebija, tagad to var trīs kvartālu tūlumā dzirdēt.»

Cits auto. Cits raksturs

«Mēs jau esam vieni un tie paši šoferi, kas gadu no gada satiekas dažādos pasākumos, kur sabiedrības *krējums* apgrozās, īpaši diplomātu šoferi. Ministriem šoferi gan mainās,» bilst Rolands.

Šoferis dažkārt kļūst pat par tādu kā ģimenes locekli, kam uzticas un stāsta visu, kā ir, taču katram rektoram tomēr ir cits raksturs.

«Juris Zaķis vienmēr teica, ka *viņam pie manis ir lūgums*, vai es viņam nevarētu palīdzēt to, to vai to,» stāsta Šoferis. «Ivars Lācis tāds jaunāks un mazliet asāks bija, sak', Roland, fiksi atskrien un braucam, bet pie tā ar' pierod. Tagad Mārcis Auziņš tā laipni un mierīgi uz kafijas tasi aicina līdzī, jo ir liels kafijas dzērājs, kopš pīpot atmēta.»

Šoferis nodzēš cigareti un ieskatās kārtējo reizi pulkstenī. Tas tiek darīts ik pa brīdim, liecinot par ierastu žestu – skatīties pulkstenī, lai būtu laikā.

«Mārci Auziņu vadāju Volvo, kur pogas kā lidmašīnā,» tā stāsta Šoferis. Automašīnā esot viss, kas tik iedomājams, atliek vien pogu nospiegt. Sākumā gadījās sēdekļa sildāmā vietā ieslēgt ventilāciju, bet visvairāk jau jaunajā auto tūk tas, ka motors nav jārūcina.

Pēc darba laika

Prieks ir par mazbērniem, kas aug neizskaidrojami ātri. Lai ka īsināšanai tiek lasītas avīzes un skatītas televīzijas pārraides, kamēr jāgaida rektors no kāda pasākuma. Patīkama ir savas mājas apkopšana un iekārtošana – lēnītēm un pamazītēm. Lai gan bieži vien atliek tik uzvilkt darba drēbes, paņemt rokā āmuru, kad zvana telefons un atskan rektora balss. Bet pie tā jau ir pierasts.

Drīz jāsēžas mašīnā – jādodas pretī rektoram. Šoferis vēl spēj piebilst, ka mūsdienās studenti kļūst gan modernāki un gudrāki, gan aktīvāki, bet, tiesa, arī dažkārt bezkaunīgāki, nepazīst rektoru un nesveicina... Meitenes pārāk daudz pīpējot.

«Tagad vienmēr turu vienas brilles mašīnā, otras garāžā, ja aizmirstas,» piebilst Šoferis. Reiz gadījies tīrīt priekšējo stiklu, nesaprotot, kāpēc neskaidrs skats. Tikai pēc tam nāca apjaušma, ka aizmirsis uzlikt brilles.

Ir bez dažām minūtēm divi. Šoferim jādodas ceļā, un viņš pirms tam vēl piedāvā mani aizvest līdz Universitātei, bet šoreiz mums nav pa ceļam. Mēs sarunājam, ka sazvanīsimies, jo stāstāmā ir ļoti daudz. Daudz vairāk, nekā šai īsajā stāstā par garo un piedzīvojumiem pilno Šofera dzīvi.

The green light for the University chauffeur

Rolands Blūms is an experienced driver, who has been a chauffeur for three rectors of the University of Latvia: Juris Zaķis, Ivars Lācis and Mārcis Auziņš – each having his own individual character and work style. Before employment at the University of Latvia, Rolands worked on an ambulance and experienced the hardships of a long-distance driver as well. From his sixty-four years of age, he has spent more than forty years at the wheel. Rolands admits that a chauffeur sooner or later becomes almost like a family member to his superior. He observes that nowadays students have become not only more progressive, clever and active but, admittedly, also sassier – some even don't know the rector and don't greet him.

Teologs jautā — kāpēc?

LU Teoloģijas fakultātes dekāns Ralfs Kokins

Ilona Vilcāne

Latvijas Universitātes galvenajā ēkā Raiņa bulvārī 19 saimnieko ne tikai Universitātes administrācija, topošie juristi un datorspeciālisti, te atrodas arī Teoloģijas fakultāte. Sarunā ar fakultātes dekānu Ralfu Kokinu atklājas fakultātes specifika, vēsture, studiju programmu piedāvājums un daudz kas cits interesants, kas saistīts ar vārdu «teoloģija».

– Ko piedāvā Teoloģijas fakultāte?

– Teoloģijas fakultātē tiek nodrošinātas studijas teoloģijā un reliģiju zinātnē, mēs iekļaujamies Rietumu akadēmiski kritiskās pētniecības tradīcijā. Teoloģijas fakultāte Latvijas Universitātē neatšķiras no teoloģijas fakultātēm lielajās pasaules universitātēs, piemēram, Heidelbergā, Tībingenā, Helsinkos, Tartu un citur. Protams, ka tradicionāli mūsu fakultāte ir ļoti maza. Pirmās brīvvalsts laikā tajā bija apmēram 100–120 studentu un 18 pasniedzēji. Šobrīd mums ir 17 pasniedzēji – visaugstākās raudzes speciālisti visās teoloģijas apakšnozarēs –, savukārt studentu skaits svārstās robežās no 150 līdz 160.

– Pastāstiet, lūdzu, par fakultātes vēsturi!

– Mēs esam vācu, baltvācu un Tērbatas akadēmisko tradīciju turpinātāji teoloģijā. Fakultāte tika dibināta 1920. gadā kā evaņģēliski luteriska fakultāte. 1937. gadā pie luteriskās fakultātes tika dibināta pareizticīgo teoloģijas nodaļa, un 1938. gadā papildus šai fakultātei tika izveidota vēl viena fakultāte – Romas katoļu teoloģijas fakultāte. Padomju okupācijas gados fakultāšu darbība tika represīvi izbeigta. Pēctecību padomju laikos pagrīdes apstākļos uzturēja luterāņu mācītāju garīgais seminārs, kur darbojās arī vecie profesori, taču tas notika diezgan smagos un ekstremālos apstākļos.

1990. gadā fakultāte tika atjaunota, tomēr – nedaudz citādāka. Proti, arī šobrīd šī ir starpkonfesionāla, ekumeniska fakultāte, kas atvērta ikvienam interesentam, kurš interesējas par teoloģiskiem un reliģiskiem fenomeniem un uzdod jautājumus: kāpēc?, kas ir aiz dažādām norisēm, fenomeniem, aktivitātēm sabiedrībā?, kas ir aiz reliģiskajiem procesiem?, kas ir aiz reliģiskajiem tekstiem? u. tml.

Fakultāte piedāvā dažāda līmeņa programmas – teoloģijas un reliģiju zinātnes bakalaura studiju programmu, teoloģijas maģistra studiju programmu un 2. līmeņa profesionālo studiju programmu – *Reliģijas un ētikas skolotājs*. Protams, ir arī teoloģijas doktorantūra, kuru īpaši cenšamies attīstīt.

Teoloģijā tradicionāli ir ļoti daudz apakšnozaru – piemēram, bibliskā teoloģija (Vecās Derības un Jaunās Derības pētniecība), sistematiskā teoloģija, praktiskā teoloģija, kas ir ļoti svarīga, jo teoloģija nav saistīta tikai ar teorētisku nodarbošanos ar kādu supernaturālu realitāti. Teoloģija sākas tur, kur ir cilvēki. Pastāv priekšstats, ka teologu uzmanības lokā galvenokārt ir jautājumi par nāvi un miršanu. Patiesībā teoloģija ir

saistīta ar dzīvību, mīlestību, šķiršanos, sastapšanos, ar šādiem jautājumiem, kas ir aktuāli cilvēkam. Apakšnozare ir arī pasaules reliģijas (sākot ar totēmisumu, maģiju, senču kultiem un rituāliem), kā arī lielās pasaules reliģijas – hinduisms, budisms, islāms, jūdaisms un kristietība. Studiju un akadēmiskais darbs ir izkārots šajās un vēl citās apakšnozarēs.

Mēs esam neliela fakultāte, bet mums ir ļoti labi kontakti ar pasaules universitāšu vadošajām teoloģijas fakultātēm, un tā ir normāla prakse, ka students gadu vai vismaz semestri pavada ārzemēs, studējot apmaiņas programmās, piemēram, Vācijā, Amerikā, Skandināvijā, Igaunijā vai citur. Jo augstāka līmeņa programma, jo aktīvāka ir šī sadarbība.

– Vai Teoloģijas fakultātē mēdz docēt arī vieslektori no ārvalstu augstskolām?

– Pie mums regulāri strādā ārzemju vieslektori. Katru semestri ir vismaz viens viespasniedzējs kādā no lielajām teoloģijas apakšnozarēm. Jāatzīmē, ka mēs cenšamies uzaicināt dižgarus, kas ir pamanāmi aktuālajā teoloģiskajā pētniecībā un arī ārpus tās. Piemēram, šo semestri fakultātē darbosies viens no izcilākajiem luteriskās teoloģijas pētniekiem prof. Ginters Gasmans.

– Kāda, jūsuprāt, ir motivācija studentiem izvēlēties tieši teoloģijas un reliģiju zinātņu studijas?

– Tas ir jājautā viņiem pašiem, jo ir ļoti dažādi iemesli, kāpēc studenti nāk studēt. Piemēram, jauniešiem patiešām ir svarīgi jautājumi, uz kuriem viņi meklē atbildes. Es domāju, ka teoloģiju sekmīgi un veiksmīgi var studēt tad, ja cilvēks uzdod jautājumu kāpēc? – kāpēc cilvēks, kāpēc dzīve, kāpēc notiek tā un ne citādi? Protams, mēs gaidām jaunos, ieinteresētus un arī talantīgus cilvēkus. Teoloģija nav vienkārša zinātņu nozare, tā ir ļoti interesanta un, manuprāt, arī ekskluzīva zinātne. Beigt kādu studiju programmu var ikviens, taču darboties zinātnē var ne kurš katrs. Ir jābūt ļoti spēcīgam, lai to darītu, un ir jābūt attiecīgi arī ievirzītam. Es domāju, ka teoloģiju pilnā mērā var studēt tikai tas cilvēks, kuram ir interese un arī kaut kāda reliģiskā pieredze, pieredze. Varbūt daudzi mani apstrīdēs, bet uzskatu – ja teoloģija nav tava dzīve, tad no tevis nekāds teologs nesanāks. Lai tu būtu teologs ar lielo burtu, tev ir jābūt arī kaut kādam aicinājumam.

– Vai šobrīd var redzēt fakultātē talantīgus jaunos studentus?

– Jā, ir prieks, ka mums ir tiešām izcili cilvēki! Studenti ir ļoti dažādi. Protams, ir arī tādi, kas sāk šajā fakultātē studēt, jo nav tikuši iecerētajā studiju programmā, un tikai pēc laika iegūst interesi.

– Jūs iepriekš pieminējāt praktisko teoloģiju. Vai, lūdzu, nepastāstītu sīkāk par šo apakšnozari?

– Teoloģijai ir praktiskā dimensija, tā tiek dzīvota. Jau Bībelē ir teikts, ka ticība tiek dzīvota. Ticība tiek dzīvota reliģiskās kopienās, baznīcās, reliģijās; arī īsts pagānisms ir tāds, kas tiek dzīvots. Praktiskajai teoloģijai ir teorētiskā bāze, metodika, savas

izziņas lietas. Piemēram, ārzemju universitātēs notiek praktiskie semināri, kur māca misiju, diakoniju, kalpošanas un kapelānu darbu, kā arī darbu ar cietumniekiem, ar dažādām problemātiskām sabiedrības grupām. Teoloģija ir ļoti praktiska, tā nodarbojas ne tikai ar jautājumiem, kas saistīti ar Dievu, miršanu, baznīcu, sakramentiem un tā tālāk... Teoloģija jautā arī par norisēm sabiedrībā, par to, kas ir aiz visiem šiem procesiem. Arī ekonomiskie vai politiskie procesi atklāj ļoti skaidrus teoloģiskus un reliģiskus elementus, kas ir pilnīgi iracionāli. Piemēram, kāpēc cilvēks rīkojas tā un ne citādi, kāpēc notiek tā un ne citādi? Kāpēc mēs rēķināties ar vienu, bet notiek pavisam citādāk? Teoloģiskā pētniecība ir ļoti nepieciešama Latvijas kontekstā un pasaulē kopumā. Mēs jautājam, kāpēc nefunkcionē demokrātijas ieviešana dažādās pasaules valstīs un reģionos. Teoloģija un pasaules reliģijas var lieliski atbildēt uz šo jautājumu – to izraisa elementāra nerēķināšanās ar cilvēku reliģisko identitāti, kas, manuprāt, ir vissvarīgākais faktors. Arī reliģiskā terorisma draudu jautājums ir teoloģiski atbildams, pamatojoties uz reliģijas pētniecību.

Runājot par teoloģiju kā zinātņu nozari, Latvijā mēs saskaramies ar ļoti interesantiem uzskatiem. Viens no tādiem ir, ka teoloģija ir kādas citas zinātņu nozares (piemēram, filozofijas) šaura apakšjoma. Tas it diezgan absurds apgalvojums. Tāpat Latvijā diemžēl vēl joprojām dominē uzskats, ka teoloģija un dabaszinātnes it kā atrodas pilnīgā pretrunā. Šie uzskati tikai norāda uz to, cik ļoti svarīga ir teoloģiskā izglītība universitātē. Jau Bībelē sacīts, ka īsta ticība iet roku rokā ar patiesu gudrību, ka Dieva atziņa ir visas gudrības iesākums. Tieši teoloģiskas atziņas lielā mērā ir veidojušas kultūru un veicinājušas zinātnisko pētniecību dažādās nozarēs.

Viena lieta ir Visuma, vielu un norišu pētniecība, ar ko nodarbojas zinātņu nozares, bet cita – uzdot šo «kāpēc?». Piemēram, ja mēs runājam par to, kas ir aiz visiem procesiem, kas ir iedibinājis fizikas likumus un kāpēc realitāte ir tāda, kāda tā ir, pastāv divas iespējamās atbildes.

Pirmā iespēja – to nevar ar zinātniskām metodēm izpētīt. Teoloģija var runāt par cilvēku un par Dievu, bet tā nevar Dievu pētīt. Tā var pētīt mūsu valodu par Dievu, mūsu pieredzi, reliģiskās norises. Dievs nav objekts, ko var palikt zem mikroskopa.

Otra iespēja – tas, kas ir aiz visa, mums tik vienkārši neatklājas, bet, ja atklājas, tad ārkārtīgi specifiskā veidā. Par to runā lielās pasaules reliģijas, piemēram, jūdaisms, kristietība un islāms. Dievs atklājas kā tāds, kurš nenāk no šīs pasaules un kuram mājvieta nav cilvēka domāšanā, cilvēka ieskatos vai mēģinājumos izskaidrot pasauli, bet kurš principā nāk no citurienes un atklāj cilvēkiem savu gribu.

Pastāv morālas dabas likums. Piemēram, ikdienas saskarsmē mēs visi atsaucamies uz kaut kādām norisēm – kas ir vai

nav pareizi, kas ir vai nav godīgi, kas ir vai nav krietni. Ja pajautā, kas tavā izpratnē ir nekrietni, cilvēkam ir ļoti grūti to paskaidrot. Bet mēs visi atsaucamies uz kaut kādām kategorijām, ko visi zinām, bet ko paši neizdomājam. Mēs jautājam, kas ir aiz šī morālās dabas likuma. Un, lūk, šeit sākas teoloģijas joma. Teoloģija nevar izpētīt, kā Visums ir un funkcionē, kā vielas jaukas kopā, – to pēta eksaktās zinātnes. Teoloģija uzdod šos jautājumus «kāpēc?» – kāpēc ir Visums, kāpēc – cilvēks, dzīve, nāve, kāpēc tā un ne citādāk? Kāpēc ikviens cilvēks principā ir spējīgs gan uz ļaunu, gan labu. Kas tā ir par realitāti, kas ir tas labais, un kas ir tas ļaunais?

– Tas nozīmē, ka teoloģija paver ļoti plašu pētniecības lauku gan šeit Latvijā, gan pasaulē...

– Jā, protams! Ir iespējama gan lauku pētījumu veikšana, gan tīri akadēmiska pētniecība.

– Kā ir ar valodu mācībām? Ir dzirdēts, ka Teoloģijas fakultātē tiek piedāvāta reta iespēja apgūt senebreju, latīņu u. c. valodas.

– Valodām pievēršam ļoti lielu uzmanību – vispirms jau teoloģiskajai vācu un angļu valodai, lai cilvēks varētu brīvi lasīt pasaules vadošo zinātnisko literatūru, jo lielākā daļa elitārās literatūras teoloģijā ir tieši šajās valodās. Savukārt Vecā Derība ir sarakstīta senebreju valodā. Un kas tas par teologu, ja viņš neprot Veco Derību lasīt oriģinālvalodā? Vai arī, kas tas par teologu, kas nemāk lasīt Jauno Derību oriģinālvalodā – grieķu valodas koinē dialektā. Tostarp visa viduslaiku teoloģija ir latīņu valodā. Islāmu varam pētīt tikai tad, ja pārvaldām Korāna arābu valodu.

– Kādas ir absolventu darba iespējas? Kur viņi var izmantot tās zināšanas, ko ieguvuši?

– Teoloģijas fakultātes absolventi līdz šim nekad nav sūdzējušies, ka viņi būtu palikuši bez darba. Mūsu absolventus ņem atplestām rokām gan ministrijās, gan dažādās privātās un valsts struktūrās. Teologs var lieliski strādāt visur, kur ir saskarsme ar cilvēkiem, lai gan, protams, tas būtu lieliski, ja teologs strādātu jomā, kas ir saistīta ar teoloģiju vai reliģiskām lietām.

– Vai varat pastāstīt par ārpusstudiju aktivitātēm fakultātē?

– Tas jau jājautā pašiem studentiem! Es varētu stāstīt dažādos stāstus no saviem studiju gadiem. Man ir aizdomas, ka šodien studentu aktivitāšu ir kļuvis mazāk nekā manos studiju gados. Šodien daudzi ir aizņemti ar darbu un arī mācību process ir diezgan intensīvs. Kad cilvēks studē, viņam vajadzētu domāt par studijām, vajadzētu piedalīties Universitātes dzīvē, studentu kopējos pasākumos. Es uzskatu, ka studiju gadi ir īpaši un otrreiz tādu vairs nebūs! Tāpēc ir jāizmanto viss, ko tie piedāvā. Savukārt strādāt ikviens spēs!

– Kādas ir fakultātes tradīcijas?

– Fakultātē, piemēram, ir dievkalpojumi. Mēs esam maza fakultāte, te ikviens pasniedzējs zina katru studentu, kas jau vismaz kādu gadu ir studējis. Fakultātē valda diezgan ģimeniska atmosfēra un attiecības ir ļoti draudzīgas. Tā ir mazas fakultātes priekšrocība, salīdzinot ar lielām fakultātēm, kur cilvēki var nepazīt cits citu.

– Kā jūs nonācāt līdz šai fakultātei, kāds bija jūsu ceļš?

– Skolā man vairāk patika eksaktās zinātnes, it sevišķi ķīmija un fizika. Tāpēc sāku studēt LU Ķīmijas fakultātē. Mani joprojām interesē eksaktās zinātnes, lasu ne tikai publikācijas teoloģijā, bet arī eksaktajās zinātnēs. Astoņdesmito gadu vidū uz diviem gadiem tiku iesaukts padomju armijā. Tā bija skarba, bet ļoti

Teoloģijas fakultātes prezentācija pasākumā «LU dārzs» Vērmanes dārzā

LU 88. gadadienai veltīts dievkalpojums

interesanta pieredze – arī sava veida ieskatīšanās cilvēciskajos dziļumos. Kad atgriezies, sāku interesēties par filozofiskiem un reliģiskiem jautājumiem. Savulaik biju aizrāvēs gan ar budismu, gan arī Nikolaja Rēriha dzīvās ētikas mācību, kamēr nonācu līdz baznīcai, kristietībai, līdz Kristum, tad arī sākās šis mans ceļš. To ir ļoti grūti pastāstīt, kāpēc es sāku studēt teoloģiju, kāpēc aizgāju no Ķīmijas fakultātes. Es vienkārši zināju, ka tā vajag un ka tas ir mans ceļš. Pēc Universitātes beigšanas studēju Vācijā Heidelbergas Universitātē, ieguvu doktora grādu teoloģijā. Pēc atgriešanās no Vācijas sākās mācītāja darbs, sāku strādāt arī fakultātē, un tā pamazām viss nonāca līdz šai dienai.

– Jums nesen ir iznākusi grāmata «Kurzemes vilkaču nostāsti». Kā izlēmāt rakstīt?

– Literatūra man ir ļoti tuva, ja būtu vairāk laika, es noteikti vairāk lasītu. Šī grāmatas tapšana ir ļoti interesanta. 90. gadu sākumā, kad studēju teoloģiju, mani interesēja dažādas folkloras tradīcijas un leģendas, kuras zināmas manā dzimtajā Kurzēmē un kuras biju dzirdējis jau kopš bērnības. Man likās ļoti interesanti sākt vākt šāda veida materiālus, ļoti interesēja tieši vilkaču stāsti. Savācu daudzus stāstus un gpsvēru arī iespēju rakstīt zinātnisku darbu, bet to neizdarīju. Šos stāstus biju pierakstījis brīvā formā, nedomājot tos publicēt vai nodot atklātībā. Devu palasīt tikai saviem draugiem vai kādreiz kādam kādu izstāstīju. Reiz iedevu tos izlasīt savam draugam un kolēģim mācītājam Jurim Rubenim, un viņš ieteica, ka vajadzētu tos parādīt kādai izdevniecībai. Un tā šī stāstu grāmatiņa tapa.

Man ir savākti apmēram 30 dažādi patiešām interesanti stāsti. Grāmatiņa nav vēsturiska, tā ir vairāk kā pasaku grāmata cilvēkiem, kas lasa, domā un uzdod jautājumus, apzinoties, ka mums nav visu pareizo atbilžu uz visiem jautājumiem, ka galu galā paliek kas nezināms un ka dzīve šajā pasaulē ir ļoti skaista. Grāmatā ir izmantoti patiesi stāsti un Kurzēmē ļoti labi

pazīstami motīvi, taču tas nenozīmē, ka viss ir noticis tieši tā, kā tas ir aprakstīts.

Kādreiz mēdz domāt, ka visur citur notiek interesantas lietas – Stounhendžā, Transilvānijā, Dienvidvācijā – un tikai no turienes var nākt interesanti stāsti. Latvija nav mazāk interesanta! Es pat teiktu otrādi – Latvija ir daudz interesantāka nekā, piemēram, Transilvānija! Šajā grāmatiņā nav ietverti tie briesmīgākie stāsti, šie ir diezgan vienkārši un «maigi». Bet Kurzemes teiksmas viennozīmīgi *sit pušu* gan Šveices, gan Bavārijas, gan Transilvānijas stāstus. Tas ir materiāls, ko neviens kārtīgi nav pat pētījis, bet to vajadzētu darīt. Mani interesē, kas slēpjas aiz šiem stāstiem, kas tā ir par īstenību. Vai tas ir mūsu galvās vai tikai tādā tekstuālā stāstījuma līmenī, vai tā ir kaut kāda īstenība, kas pastāv, un, ja tā, kādā veidā tā pastāv... Domāju, tur ir ārkārtīgi arhaiski elementi, kas saglabājušies no senajiem šamanistiskajiem laikiem, no pirmatnējās cilvēces mītiem un no maģiskās rituālo zināšanu pasaules.

– Un to visu var pētīt Teoloģijas fakultātē?

– Principā, jā! Reliģijas fenomenoloģijai tā ir īsta «rozīnīte», ne tikai jautājums! (Smejas.) Tas ir ārkārtīgi salds kumoss! Ir ļoti dažādi ieskatī arī šajā jomā. Es esmu klasiskās reliģijas fenomenoloģijas piekritējs. Gribas jautāt par to mistēriju, kas ir mums apkārt, kas ir mūsos. Par šo mistēriju, kura skar ļoti dažādas dimensijas. Kā Rūdolfs Oto to klasiski apraksta: «Šī mistērija, no vienas puses, atbaida, no otras puses – fascinē.» Visas reliģiskās lietas ir tādas. Ja jūs saskartos ar ikvienu reliģiju, ar ikvienu reliģisko tradīciju vai kopienu, tur vienlaikus būtu tieši tas pats – gan šis nepatīkamais, atbaidošais elements, gan fascinējošais.

– Ko jūs novēlētu tagadējiem un topošajiem studentiem?

– Vairāk sirsnības! Un dzīvot priecīgi! (Smejas.) Arī teologs ir dzīvs cilvēks. Teologs nedzīvo grāmatu skapī. Viņš reāli dzīvo, skatās, kas tad dzīvē notiek. Teologs nodarbojas ar to, kas ir, kas nav un kas ir ārpus šī visa. Jo nav jau viss tik vienkārši tādā vienā līmenī vai plāknē, ikviens notikums notiek vienlaikus vairākās dimensijās. Tāpēc es novēlu sirsnību – jautājiert par to, kas ir dzīve, kas ir sastapšanās, kas ir mīlestība, kas ir šķiršanās, kas ir nāve, kas ir dzīvība, kas ir cerība utt. Par šiem jautājumiem domājot, ir vajadzīga liela sirsnība un arī nopietnība. Šīs lietas ir svarīgas ikvienam cilvēkam. Viss galu galā ir vairāk vai mazāk ticības jautājums. Un tieši ticība – šī it kā tik iracionālā lieta – ir tā, kas nosaka mūsu dzīvi un rīcību.

A theologian asks: Why?

Ralfs Kokins is the dean of the Faculty of Theology of the University of Latvia. In a conversation, he tells that the faculty was founded in 1920 and offers theological and religious studies following the Western tradition of academically critical study. The dean refutes the stereotype that theologians mostly focus on the issues related to dying and death. In fact, such matters as life, love, parting, encounter – in a word, all the issues vital to a human being – are of much greater concern for theology. The faculty has excellent contacts with theological faculties and departments at major universities worldwide; hence the students have wide opportunities for studying at the higher educational institutions of different countries within exchange programmes. The dean also mentions many languages that a student of theology has to master during the study process – in order to be able to read in the original languages such texts as, for example, the Jewish Bible, the New Testament, the Qur'an as well as theological writings of the Middle Ages. Speaking of the employment opportunities for the faculty graduates, the dean emphasises that no one has complained about the shortage of work as yet. Mention is also made of Ralfs Kokins' authored and recently published fiction book *Werewolves Stories from Kurzeme*, which is a collection of 12 stories about weird, hair-raising occurrences in the backwoods of Kurzeme. Finally, the dean wishes more kindness to both the existing and prospective students.

Drudžaini modri rīti radio **NABA**

Anna Platpīre

Radio NABA 5 gadu laikā rīta ēteru ir piepildījušas dažādas balsis, to skaitā Ilmārs Šlāpins, Roberts Gobziņš, Artūrs Jurkevičs, līdzī nesot dažādas valodas un noskaņas: prieku, bēdas, jaunumus, aktualitātes, možumu, spēku, gaismu un jaunu rītu. Šobrīd radio NABA ēterā pirmdien, trešdienu un piektdienu rītus pieskandina raidījums «Rīta Drudzis». Tad plkst. 8.00 ēterā var satikt trīs jaunus vīriešus: Arti Alksni, Viktoru Dunaiski un Artūru Platpīru. Katrs no viņiem «Rīta Drudzī» atvēsina aizmigušas domas un piešķir patīkamu noskaņu turpmākajai dienai. Satieku puišus trešdien tūlīt pēc raidījuma. Viņi ir priecīgi un apmierināti, daudz smejas un joko.

Vēsture

Sākotnēji radio NABA ēterā sestdienās skanēja raidījums «Sestdienas Drudzis», bet ar laiku nāca apziņa, ka ar vienu dienu nedēļā nepietiek, lai pilnībā «atvērtu» publiku un nodibinātu veiksmīgu saiti ar klausītāju; arī pašiem raidījuma vadītājiem šķita, ka vienas dienas raidījumā netiek pienācīgi uzrunāta auditorija. Tāpēc pirms gada tika izveidots «Rīta Drudzis».

Artis raidījumu raksturo, ka tā ir «rīta muzikāli izklaidējoši informatīvi kultūrizglītojošā programma, kas ir alternatīva citām rīta programmām». Galvenā atšķirība no citiem radio raidījumiem ir apslēpta pašu vadītāju personībās: rīta programmā lielākoties dzirdēsiet savdabīgu panku un studentu akcentu, bet nopietni jaunumi mīsies ar kariķētiem jokiem un satricošām ziņām.

Gada laikā ir iegūta liela pieredze – raidījuma vadītāji iemācījušies runāt par sāpīgām tēmām atturīgāk un savā starpā ir izstrādājuši zināmu dialogu. Lai gan 70 procenti raidījuma ir tādi paši kā sākumā, ir ieviestas arī izmaiņas – tiek piedāvātas ziņas, kas neparādās klasiskajos ziņu kanālos un dažādiem

Latvijas portāliem var likties neaktuālas, bet kas varētu aizraut klausītāju. Sākotnēji raidījums bijis izteikti izklaidējošs, bet nu tajā vairāk sastopama tieši informācija: ziņas, jaunumi un aktualitātes.

Pa šo laiku ir skanējuši arī raidījuma speciālizlaidumi. Kā piemēru var minēt raidījumu «Zvēru Drudzis», kas veltīts Dzīvnieku aizsardzības dienai. Dzīvnieku aizsardzības dienā veselu diennakti tika nodrošināts tiešais ēters. Bija piesaistīti daudzi palīgi, spēlēti konkursi, intervētas ar dzīvniekiem saistītas personas (piemēram, Rīgas Zooloģiskā dārza pārstāvis Ingmārs Līdaka), nodrošināts muzikālais noformējums. Ir bijuši arī raidījumi par godu radio NABA jubilejām.

Raidījums

Janvāra vidū tika svinēta raidījuma viena gada jubileja. Tā tika atzīmēta klubā «Depo», kur uzstājās tādas grupas kā «PK25» un «Inokentijs Mārpls». Jautrā un vieglā gaisotnē tika aizvadīts patīkams vakars, kas mijās ar raidījumam raksturīgiem konkursiem, muzikāliem pārtraukumiem un tā vakara aktualitātēm.

«Raidījums ir labs! Šodien raidījumā mums skanēja parastās rubrikas – kas ir šī diena vēsturē, jubilāru sveikšana, laika ziņas, preses apskats, recepte, viss kā vienmēr,» stāsta Artis.

Pirmie raidījumā izskan apsveikumi, parasti notiek vārda dienu un dzimšanas dienu gaviļnieku apsveikšana, kā arī tiek sveikti populārākie svinētāji vēsturē: karaļi, karalienes, prinči, teroristi, revolucionāri... Katru dienu kāds piedzimst, kādam atveras «lūramais caurums». Pārējos klausītājus iespējams apsveikt ar iestājušos dienu.

Preses apskatā puiši aplūko avīzes, kas iznāk Latvijā, – «Neatkarīgo» un «Dienu» jeb, kā viņi paši saka, «Neatkarīgo Dienu».

Artūrs stāsta: «Veidojot preses apskatu, esam sapratuši, ka ir palikusi brīva niša: joprojām trūkst laikraksta, kas būtu atkarīgs. Kāds radošs cilvēks varētu pieķerties un šo tēmu risināt. Piemēram, laikraksts varētu piedāvāt katram izvēlēties savu

atkarību, tajā būtu atkarību topi, fotogrāfijas un intervijas ar atkarīgajiem. Mums pašiem gan ir daudz darbu, esam šausmīgi aizņemti, un mums nemaz nav laika tagad avīzes taisīt, tāpēc mēs piedāvājam un varam kļūt arī par konsultantiem.»

Pēc tam «Rīta Drudzis» seko laika ziņas, kad iespējams salīdzināt, kurā avīzē ir siltāks laiks.

Laika ziņas turpina datuma notikumi vēsturē. Piemēram, dienā, kad tiekamies, Ādolfs Hitlers kļuva par Vācijas kancleru, bet padomju līderis devās uz Vatikānu uz teoloģijas apspriedēm, kā arī pēc viņa. Anglijas karalim nocirta galvu, bet vēl kādu izraidīja no Jordānijas. Kādu citu savukārt sodīja ar nāvi jau pēc tā patiesās nāves...

Turpinājumā tiek piedāvāta «dienišķā recepte». Svarīgi, kas iekrīt nevis sirdī, bet kuņģī! Svarīgi, lai apēdīte «sarosītos» no konkrētās receptes klausīšanās vien. Ir bijis, piemēram, zirga gaļas sacepums vai alus un sīpolu sacepums. Receptes meklēšana notiek daudzos veidos – palēnām jāizskata cauri iespējamie resursi, internets, pavārgrāmatas, jāuzklausa paziņas.

Pēc tam klausītājiem tiek piedāvātas visas aktuālās ziņas no ticamajiem un uzticamajiem avotiem. Artūrs stāsta: «Apskatām visas iespējamās ziņas, kas aktuālas un svarīgas mūsu raidījumam. Ir tā, ka ziņu mēs ņemam tādu, kāda tā ir publicēta, un tad apstrādājam, komentējam, apdomājam un izsecinām turpinājumu, kas varētu būt tālāk. Izspēlējam savos prātos, kā tas viss varētu izvērsties.» Piemēram, uz kāda kuģa audzēja zāli, lai var atpūsties zālienā un nav jāsēž uz grīdas. Tad raidījuma vadītāji stāstā ietilpināja arī ābeļdārzu, sakņu dobes un visu pārējo.

Artis par raidījuma ziņu atlasī stāsta: «Mēs veicam rūpīgu atlasī pirms katra raidījuma, lai atlasītu tās ziņas, kas atbilst tieši mūsu raidījumam. Svarīgi ir iespējamie komentāri. Nav interesanti stāstīt par to, ka kaut kur kaut kas ir uzspridzināts, nogalināts vai tamlīdzīgi, jo to stāsta visur. Tas ir izblaustīts pa visu pasauli, un tāpat jau notiek daudz cūcību, tāpēc labāk pastāstīt par cita veida cūcībām – piemēram, par cilvēku, kas izkrīt pa logu kopā ar eglīti. Mums vispār viss raidījums ir saistīts ar ziņām. Visu laiku mēs informējam, izklaidējam, un

tāpēc visu laiku ir ziņas, arī tās, kas saistītas ar vārdadienām un preses apskatiem.»

Tad, kad raidījumam ir sponsori, iespējams piedalīties konkursos, kuros var laimēt grāmatas, dāvanu kartes, ielūgumus uz pasākumiem u. tml.

Artūrs norāda uz nākotnes konkursu plāniem: «Mums ir viens plāns par konkursu! Mums noteikti vajadzētu un mēs gribētu, lai mūs sponsorē «Ventbunkers»! Viņiem ir vajadzīga reklāma, bet mēs domājam izspēlēt konkursos spainīti mazuta.»

Auditorija

Raidījums «Rīta Drudzis» iezīmē sev raksturīgo klausītāju loku, kas ir vecumā no 4 līdz 100 gadiem. «Mūs klausās visādi cilvēki. Reizēm arī mežacūkas. Mūs klausās arī zvēri: vārniņa, ezītis, sunītis un lācītis. Auditorija ir ļoti dažāda: gan skolēni, gan studenti, gan visādi citādi darboņi, nedarboņi un tādi visādi ļaudis. Te katrs var atrast kaut ko interesantu. Bet auditorijai novēlam paciest mūs tālāk un lai zivs, kas pārvērtusies par lāci, pilsētā iedzīvotos,» teic raidījuma vadītāji.

Klausītāju vidū Vīcis (Viktors) izceļ divus vārdus – Mario un Daini, kas regulāri zvana uz studiju, piedalās konkursos un diskusijās. Kā neparastu faktu Vīcis min to, ka viņus klausās arī tie, kuriem viņi nepatīk. Auditorijā sastopami dažādi ļaudis: skolēni, kas klausās viņus arī stundu laikā, darījuma cilvēki, kultūras pārstāvji un citi. Puiši jokojot norāda, ka viņus klausās arī drošības dienests.

Muzikālais formāts

Artis norāda: «Mums ir ļoti laba muzikālā dzirde. Muzikālo formātu mēs pielāgojam radio NABA formātam. No rīta ierodamies un iedziedam šīs dienas muzikālo daļu. Un tad saslēdzam to visu kopā. Mūziku mēs pielāgojam ziņām: ja ir erotiska ziņa, liekam erotisku mūziku, erotiskas skaņas, erotisku saksofonu. Es reiz mēģināju likt Britniju Spīrsu, jo ziņa bija tieši par viņu. Ar šo dziesmu mēs atbaidījām mežacūkas visā Latvijā. Kuri toreiz klausījās radio NABA, to laukos mežacūkas vairs nenāk. Ar pirmo reizi neizdevās, jo atskaņotājs nespēja to izturēt un dziesma pusē tika pārtraukta, bet ar otro reizi izdevās veiksmīgi, un pēc tam mēs esam saņēmuši no daudziem klausītājiem pateicības vārdus, jo mežacūkas tiešām aizbēga. Šo ziņu, starp citu, atklāja vācieši. Tad nu mēs to globalizējām Rīgas rajonā.»

Izklaide

Artis: «Mēs pēc visiem žurnālistu ētikas kodeksu noteikumiem nodrošinām brīvu informācijas plūsmu pareizajā virzienā un pareizajā kontekstā. Pareizs konteksts ir pareizi ziņu pasniegt un pastāstīt. Raidījuma galvenās vadlīnijas ir tās, ka mēs mēģinām palīdzēt cilvēkiem no rīta ar možu garu pamosties un aiziet līdz savam ikdienas darbam. Viss, ko mēs darām, ir ļoti viegls un gaisīgs. Mēs laižamies kā pa mākoņiem, maz iedziļināmies politikas niansēs. Mēs izlasām virsrakstu laikrakstā un paši izdomājam, par ko tas ir. Piemēram, Artūrs šodien lido pāris centimetrus virs krēsla

Raidījums ir totāla panika. Tiklīdz es ieslēdzu mikrofonu, sākas lampu drudzis (smejas). Viss rīta cēliens ikvienam cilvēkam ir drudžains pasākums. Tāpēc ir «Rīta Drudzis», lai rosinātu paniku vēl lielāku. Un mums nepatīk zāļu ražotāju kompānijas, jo tās kavē drudža izplatību (smejas).»

Artūrs, Arcis un Vīcis (no kreisās)

Artūrs: «Galvenais, ka mēs paši nesajaucam savu raidījumu ar kādu citu. Mums ir savdabīgs divu stundu formāts. Sākas astoņos no rīta un beidzas desmitos pēc astronomiskā laika. Mēs neesam iesācēji, mēs esam klasisks rīta raidījums.»

Kā vienu no galvenajām raidījuma iezīmēm var minēt arī faktu, ka regulāri notiek sadarbība ar citiem radio NABA raidījumu vadītājiem, piemēram, ar Robertu Gobziņu. Atbilstoši kalendārā gada notikumiem raidījuma vadītāji ir gatavi arī veidot speciālizlaidumus un piedāvāt klausītājiem cita veida izklaides.

Dialogs

Raidījuma vadītāji stāsta, ka joprojām gadās citam citu pārtraukt, bet palēnām un nopietni attīstās veiksmīgs dialogs. Patmatā ir divas sliktās lietas, kuras nevajadzētu praktizēt: pirmā – nevajadzētu runāt virsū otra vadītāja tekstam, otrā – jāizvairās no garām un neveiklām pauzēm. Ir arī gadījumi, kad tiek pārāk daudz lietots «ē», «ā» un līdzīgi.

Nākotnes plāni

Artis: – Es labprāt uzaicinātu studijā Vairu Viķi-Freibergu.

Artūrs: – Es savukārt gribētu, lai mani var dzirdēt uz Mēness.

Artis: – Vēl labprāt es gribētu paaicināt uz savu raidījumu Kalviša kungu. Es viņam pajautātu vienu jautājumu, kas mani moka jau ilgāku laiku: cik viņš sver, jo tas nekur nav publiskots.

Artūrs: – Acīmredzot tā nav viņa būtiskā rakstura īpašība.

Artis: – Bet mani šausmīgi interesē. Es labprāt gribētu, lai Vaira Viķe-Freiberga uzdzied kaut ko. Pārējie ir visur kur redzēti. Šie arī ir redzēti, bet viņiem nav jautāts nekas nenopietns un neikdienišķs.

Artūrs: – Būtu interesanti uzaicināt uz raidījumu studentu, kurš pēc 20 gadiem būs premjers, un tagad nointervēt par to, kādus lēmumus viņš pieņēmu. Svarīgi gan būtu, lai viņš tiešām arī kļūtu par premjeru, pretējā gadījumā mums nebūs iespējas to publiskot un radīt kompromitējošus vai tieši slavinošus apstākļus.

Jautāju, kāpēc raidījums skan tikai trīs reizes nedēļā, uz to saņemu atbildi no Viča, ka viņiem nebūtu iebildumu pret katru rīta programmas nodrošināšanu, tomēr ceturtdienās radio NABA ēterā tiek retranslētas Saeimas plenārsēdes. Puiši smejas, ka Saeima varētu sākt debates stundu vēlāk, lai viņi varētu vadīt «Rīta Drudzi» arī ceturtdienas rītā.

Raidījums «Rīta Drudzis» jau vairāk nekā gadu aktīvi darbojas radio NABA ēterā, katram palīdzot sākt darbadienu rītus moži un priecīgi. Izvēlētais ziņas patikami iesāk rītus un piesaka labu dienu.

Atliek tikai katram novēlēt savu «Rīta Drudzi» katru rīt!

Feverishly fresh mornings with radio NABA

«Morning Fever» – the morning programme of radio NABA – has been on the air already for a year. It originated from the programme «Saturday Fever»; Monday, Wednesday and Friday mornings, the programme cheers up its listeners with jokes and amusement to wake them up and begin a new day in a cheerful mood.

It is a musically-entertaining, informative, culturally-educational morning broadcast – an alternative to other morning programmes. Its main content is news and reviews of events. Three young people – Artis, Vicis and Arturs – host this morning programme and they all together make the brilliant and matchless «Morning Fever» team.

The «Morning Fever» is unique owing to its unusual format and the personalities of its hosts, who create a punky student ambience, thus attracting a wide audience. There is a lot of laughter and «illogical» interpretations of unusual occurrences in the broadcast. However, considerable experience has been gained during the year. The programme hosts have learnt to touch upon «sore points» more reservedly and created among themselves a distinctive dialogue, which is amiable and familiar for the listeners of radio NABA.

There have also been the «Morning Fever» specials, such as the one dedicated to Animal Protection Day or joint broadcasts with the programme «ZB on Mono».

Esi gatavs izaicinājumam? Piesakies programmā *Iespējamā misija!*

iespējamā misija
skolotājiem un līderiem

Pagājušā gada nogalē Latvijā darbību ir uzsākusī jauna programma – iespējamā misija, kas palīdzēs talantīgiem augstskolu absolventiem kļūt par iedvesmojošiem skolotājiem un nākotnes līderiem.

Ja tu domā par karjeru, tevi interesē izaicinājumi, tev patīk iedvesmot citus un vēlies daudz sasniegt, tad programma *Iespējamā misija* ir domāta tieši tev!

Lai pieteiktos *Iespējamajai misijai*, tev jābūt augstākajai akadēmiskajai vai profesionālajai izglītībai (vari būt arī pēdējā kursa students) un interesei vismaz divus gadus strādāt skolā.

Tas ir izaicinājums – nostāties klases priekšā, mācīt, iedvesmot un kļūt par līderi.

Ja tu to vēlies – piesakies programmā iespējamā misija mājaslapā www.iespejamamisisja.lv no 18. februāra līdz 31. martam.

Ko tu iegūsi, kļūstot par iespējamās misijas dalībnieku?

Skolotāja darbs klasē tev dos tādu pieredzi un atbildību, kādu neiegūsi nekur citur. Ja spēsi savā mācību priekšmetā aizraut, iedvesmot skolēnus un tiksi galā ar pārbaudījumiem, ko viņi tev sagādās, šis rūdījums tev palīdzēs uzveikt jebkuru sarežģītu situāciju nākotnē. Un mēs tev palīdzēsīm! Pirmajā programmas gadā tev būs samaksātas mācības pedagoģijā un mentora atbalsts skolā, viņam vienmēr varēsi lūgt padomu, bet otrajā gadā tu iegūsi apmācības un biznesa pieredzi, stažējoties kādā no Latvijas uzņēmumiem. Tas tev noderēs, ja pēc diviem gadiem skolā izlemsi mainīt savu karjeru un darboties citā jomā. Par apgūtajiem mācību kursiem tu saņemsi arī kredītpunktus. Un vēl – papildus skolotāja algai tu saņemsi arī stipendiju.

Pirmā 15–20 cilvēku grupu darbu skolā sāks jau šīgada rudenī, bet pirms tam dalībnieki tiks sagatavoti pedagoga darbam piecu nedēļu intensīvās mācībās vasarā un kursos divu gadu garumā paralēli darbam skolā.

Programmas noslēgumā ikviens dalībnieks varēs izvēlēties – turpināt darbu skolā vai pieņemt citus darba piedāvājumus.

Nosacījumi, lai pieteiktos programmā iespējamā misija

1. Līdz 2008. gada septembrim iegūts bakalaura grāds vai augstākā profesionālā izglītība. Tu vari pieteikties arī tad, ja esi augstskolu pabeidzis jau pirms dažiem gadiem vai šobrīd studē maģistrantūrā.
2. Atbilstošas zināšanas, lai pamatskolā vai vidusskolā mācītu kādu no astoņiem mācību priekšmetiem: matemātiku, fiziku, ķīmiju, bioloģiju, latviešu valodu vai svešvalodu (angļu/vācu/krievu), vēsturi (arī kultūras vēsturi) vai sociālās zinības.
3. Akadēmisko studiju sekmes – ne mazāk kā 70% studiju kursu vērtējumu virs 7 ballēm.
4. Pilnībā jāpārvalda latviešu valoda, lai varētu mācīt skolā.
5. Jāapliecina, ka agrāk neesi mācīties/usies un pašlaik nemācies neviēnā no skolotāju sagatavošanas programmām.

Iespējamā misija dibināta, apvienojoties pazīstamiem biznesa un ideju līderiem Latvijā. Atbalstītāji programmā ne tikai iegulda finanšu līdzekļus, bet arī aktīvi iesaistās tās īstenošanā. *Iespējamās misijas* dibinātāji ir Iedeju partneru fonds, Lattelecom un Hansa-banka. Programmas stratēģiskie partneri: Hill and Knowlton Latvia, LR Izglītības un zinātnes ministrija, Cube-Media, Diena, Domino, Fontes un Kļaviņš&Slaidiņš.

Programma *Iespējamā misija*
Tallinas ielā 88-5, Rīgā, LV-1009
Tālr. 67294646; 26664426, fakss: 67294646
e-pasts: info@iespejamamisisja.lv
www.iespejamamisisja.lv

Svarīgākie notikumi Latvijas Universitātē

05.12.

Viss zelts Latvijas Universitātei

Latvijas 18. universiādes sacensībās galda tenisā Latvijas Universitātes sportisti guvuši panākumus, kurus pārspēt neviens nekad vairs nevarēs, ja nu vienīgi atkārtot. Latvijas Universitātes galda tenisisti izcīnīja visas iespējamās zelta un sudraba medaļas.

05.12.

Pētījumos izvērtē Latvijas skolēnu zināšanu līmeni starptautiskā mērogā

Latvijas Universitātes Lielajā aula notika pasākums «Latvijas izglītības kvalitātes starptautisks novērtējums», kura laikā prezentēti divi ziņojumi par pasaules mērogā veiktiem pētījumiem par skolēnu panākumiem dažādās mācību disciplīnās.

05.12.

Klajā nāk jauns pētījums par priekšvēlēšanu laiku Latvijā

Ir iznācis otrais zinātnisko rakstu krājums par priekšvēlēšanu laiku Latvijā – «Politiskā komunikācija, ētika un kultūra Latvijas Republikas 9. Saeimas vēlēšanās». Krājumā analizēti politiskās kultūras un ētikas aspekti, kam bijusi tieša un netieša, apzināta

un neapzināta ietekme uz vēlēšanu izvēli un rezultātiem. Grāmata tapusi Latvijas Universitātes Sociālo un politisko pētījumu institūtā.

07.12.

Apbalvoti labākie studentu darbi par Rīgas attīstību

Rīgas Domes Prezidija sēžu zālē tika apbalvoti studentu zinātnisko darbu konkursa par Rīgas ilgtspējīgu attīstību uzvarētāji. Konkursu organizēja Rīgas ilgtspējīgas attīstības centrs «Agenda 21». Starp konkursa laureātiem ir arī divas Latvijas Universitātes pārstāves – pa vienai abās konkursa grupās.

08.12.

TopCoder un Latvijas Universitāte rīko atklātās individuālās programmēšanas sacensības

Individuālajās programmēšanas sacensībās TopCoder/University of Latvia Open Programming Contest uzvaru izcīnīja un galveno balvu 4GB iPod Nano ieguva LU maģistrants Aleksandrs Saveljevs. Kopumā klātienē sacensībās piedalījās vairāk nekā 40 studentu no LU un citām Latvijas augstākajām mācību iestādēm.

10.12.

Universitātes studenti atgriežas no starptautiskām programmēšanas sacensībām

Latvijas Universitātes komanda veiksmīgi startējusi studentu komandu starptautiskās programmēšanas sacensībās ACM ICPC pasaules pusfinālā, iegūstot 20. vietu starp 198 startējušām komandām. Mazliet pietrūka, lai iekļūtu sacensību finālā.

10.12.

Atklāts Fizikas un matemātikas fakultātes inovāciju kontaktpunkts

10. decembrī Sarkanajā zālē tika atklāts Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātes inovāciju kontaktpunkts. Tādējādi tiek radīti apstākļi, lai katrs fizikāls varētu dibināt pats savu inovāciju uzņēmumu.

11.12.

Kīmijas fakultātē notika Uzņēmumu dienas

11. decembrī Latvijas Universitātes Kīmijas fakultātē notika Uzņēmumu dienas. Pasākumu rīkoja Latvijas Universitātes Karjeras centrs. Plānots, ka, sākot ar 2008. gadu, Uzņēmumu dienas Latvijas Universitātes fakultātēs tiks organizētas regulāri.

12.12.

Akadēmiska saruna par politiskās komunikācijas kultūru Latvijā

Sociālo zinātņu fakultātē notika akadēmiska saruna par politiskās komunikācijas kultūru Latvijā. Sarunā piedalījās LR Saeimas deputāti, politologi un žurnālisti. Saruna notika

rakstu krājuma «Politiskā komunikācija, ētika un kultūra Latvijas Republikas 9. Saeimas vēlēšanās» iznākšanas sakarā.

13.12.

Informē par EUREKA un valsts atbalsta programmām Latvijā

Latvijas Universitātes Inovāciju centrs sadarbībā ar Latvijas Tehnoloģisko centru un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru Raiņa bulv. 19. 1. auditorijā rīkoja semināru «EUREKA programma Latvijā un Valsts atbalsta programmas 2007–2013».

14.12.

Ģeogrāfijas bakaura studiju attīstība Latvijas Universitātē

Vienlaikusi ar Ģeogrāfu dienām Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātē notika pasākums, lai plašāk informētu studentus par ESF finansētā projekta «Ģeogrāfijas bakaura studiju attīstība Latvijas Universitātē» attīstību.

14.12.

Lai dzīvo politologi!

Latvijas Universitātē Sociālo zinātņu fakultātē notika politologu salidojums un Politikas zinātnes nodaļas 15 gadu jubilejas svinības. Salidojumā pulcējās daudzi sabiedrībā pazīstami cilvēki, to skaitā tābriža Latvijas Republikas Aizsardzības ministrs Atis Slakteris un Eiropas Parlamenta deputāts Ģirts Valdis Kristovskis.

no 2007. gada decembra līdz 2008. gada februārim

16.12.

Starptautiska konference par metaforas pētniecību

Latvijas Universitātē no 16. līdz 18. decembrim notika Austrumeiropā nebijuša mēroga konference, kas veltīta metaforas pētniecībai. Pasākums bija Trešais Starptautiskais Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes Kognitīvo zinātņu un semantikas centra rīkotais simpozījs, kas tapis sadarbībā ar Kanzasas Valsts universitāti un ar LR Kultūras ministrijas atbalstu.

20.12.

Latvijas Universitātes speciālistu paveiktais ierindots starp Latvijas zinātnes nozīmīgākajiem sasniegumiem 2007. gadā

Latvijas Zinātņu akadēmija, apkopojot iesniegtos universitāšu, zinātnisko institūtu un centru priekšlikumus, nosaukusi nozīmīgākos Latvijas zinātnes sasniegumus 2007. gadā. To vidū nosaukti arī vairāki LU zinātņu sasniegumi.

08.01.

Iznākusi grāmata par mazākumtautībām Latvijā

Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūtā sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātu iznākusi grāmata «Mazākumtautības Latvijā. Vēsture un tagadne».

08.01.

Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā zied banānkoks

Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā uziedējis banānkoks. Ir izveidojušies pirmie mazie banāniņi, kuri pēc vairāku mēnešu gatavošanas būs ēdami.

10.01.

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātei – moderna bibliotēka

Pēc telpu renovācijas un iekārtošanas darbiem notika Zemes un vides zinātņu bibliotēkas atklāšana LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātē Alberta ielā 10. Svinīgajā pasākumā piedalījās Universitātes vadība, fakultāšu dekāni, departamentu pārstāvji, bibliotekāri un studenti.

12.01.

Ziemas skola Ačinskā

12.–14. janvārī ceļā pie Sibīrijas tautiešiem devusies pētnieku grupa no Latvijas Universitātes Filozofijas fakultātes un Vēstures un filozofijas fakultātes, Latvijas Kultūras akadēmijas un Sanktpēterburgas Valsts universitātes, pavisam 11 cilvēku.

18.01.

Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā atklāta acāliju un skulptūru izstāde

Latvijas Universitātes Botāniskais dārzs sadarbībā ar Latvijas Tēlnieku centru no 18. janvāra rīkoja acāliju un mazo tēlniecības formu izstādi «Acālijas un skulptūras».

21.01.

Latvijas Universitāte, Nacionālā bibliotēka un Akadēmiskā bibliotēka vienojas par sadarbību

Latvijas Universitāte, Latvijas Nacionālā bibliotēka un Latvijas Akadēmiskā bibliotēka vienojās par trīspusēju sadarbību vairākās jomās.

24.01.

Labākie Universitātes sportisti tiekas ar rektoru

Latvijas Universitātes rektors prof. Mārcis Auziņš tikās ar Universitātes studentiem – augstas klases sportistiem. Šie studenti ir piedalījušies dažādās starptautiskās sacensībās – SELL, Eiropas studentu čempionātā un Pasaules universiādē.

31.01.

Latvijas Universitātes Studentu padome ievēl vadību

Latvijas Universitātes Studentu padome (LU SP) pēc divām neveiksmju sērijām ievēlēja LU SP priekšsēdētāju un jauno valdi. Uz LU SP priekšsēdētāja amatu kandidēja Juridiskās fakultātes maģistrantūras studente Loreta Skaburska, kas par LU SP priekšsēdētāju sēdē tika ievēlēta ar lielu vienprātību.

01.02.

Apbalvoti Latvijas Universitātes zinātnieki un labākie darbinieki

Latvijas Universitātes darbinieku sapulces laikā rektors stāstīja par LU attīstību, pēc tam – labāko LU zinātnieku un darbinieku apbalvošana. LU balvas par sasniegumiem zinātnē ieguva seši zinātnieki, četri LU darbinieki saņēma LU Gada darbinieka titulu, diviem darbiniekiem tika pasniegtas rektora pateicības.

07.02.

Prof. Vaira Viķe-Freiberga atklāj Latvijas Universitātes 66. konferences plenārsēdi

Latvijas Universitātes Goda doktore profesore Vaira Viķe-Freiberga atklāja Latvijas Universitātes 66. konferences plenārsēdi, kas veltīta Latvijas neatkarības 90. gadadienai. V. Viķe-Freiberga referēja par tēmu «Demokrātija un zināšanu sabiedrība». Plenārsēdes noslēgumā notika emeritētā profesora Alberta Varslavāna monogrāfijas «Latvijas Republika starpvalstu attiecību sistēmā, 1919–1929» atvēršanas svētki.

Studiju programmas

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Juridiskā fakultāte Bakalaura studiju programma

- Tiesību zinātne
- Maģistra studiju programma**
- Tiesību zinātne
- Profesionālā maģistra studiju programma**
- Tiesību zinātne

Ķīmijas fakultāte Bakalaura studiju programma

- Ķīmija
- Maģistra studiju programma**
- Ķīmija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Darba vides aizsardzība un ekspertīze
- Vidusskolas ķīmijas skolotājs

Vēstures un filozofijas fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Filozofija
- Vēsture

Maģistra studiju programmas

- Filozofija
- Vēsture

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte Bakalaura studiju programmas

- Ģeogrāfija
- Ģeoloģija
- Vides zinātne

Maģistra studiju programmas

- Ģeogrāfija
- Ģeoloģija
- Vides zinātne

Profesionālā maģistra studiju programma

- Telpiskās attīstības plānošana

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Ģeogrāfijas un dabaszinību skolotājs

Medicīnas fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Farmācija
- Māšzinības

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma

- Ārstniecība

Maģistra studiju programmas

- Farmācija
- Māšzinības

Ekonomikas un vadības fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Ekonomika
- Starptautiskā ekonomika un komercdiplomātija
- Vadības zinības

Profesionālā bakalaura studiju programmas

- Starptautiskās ekonomiskās attiecības

- E-biznesa un loģistikas vadības sistēmas

- Apdrošināšana un finanses

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas

- Grāmatvedība, analīze, audits

- Finanšu menedžments
- Finanšu sektora vadība

Maģistra studiju programmas

- Ekonomika
- Vadības zinības
- Eiropas studijas
- Sabiedrības vadība
- Starptautiskās attiecības (ekonomika)

- Starptautiskās attiecības (tiesības)

- Vides pārvaldība

Profesionālā maģistra studiju programmas

- Finanšu ekonomika
- Grāmatvedība un audits

- Starptautiskais bizness

- Starptautiskā tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmuma vadība

- Vides resursu pārvalde

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Ekonomists grāmatvedis

Sociālo zinātņu fakultāte Bakalaura studiju programmas

- Bibliotēkzinātne un informācija
- Komunikācijas zinātne
- Politikas zinātne
- Socioloģija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma

- Sociālais darbs

Maģistra studiju programmas

- Bibliotēkzinātne un informācija
- Komunikācijas zinātne
- Politikas zinātne
- Socioloģija

Profesionālā maģistra studiju programma

- Informācija un bibliotēkzinātne (uzņemšana 2008./2009. akad. gada pavasara semestrī)

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Sociālais darbs

Moderno valodu fakultāte Bakalaura studiju programmas

- Angļu filoloģija
- Āzijas studijas
- Franču filoloģija
- Somugru studijas
- Vācu filoloģija

Maģistra studiju programmas

- Angļu filoloģija
- Franču filoloģija
- Orientālistika
- Vācu filoloģija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Moderno valodu skolotājs
- Tulkotājs
- Tulks

Informācija par uzņemšanu:

- www.gribustudet.lv
- Tālr. 67034444
- E-pasts: lu@lu.lv

Latvijas Universitātē

Bioloģijas fakultāte **Bakalaura studiju programma**

- Bioloģija

Maģistra studiju programmas

- Bioloģija
- Uzturzinātne

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Vidusskolas bioloģijas un pamatskolas ķīmijas skolotājs

Teoloģijas fakultāte **Bakalaura studiju programma**

- Teoloģija un reliģiju zinātne

Maģistra studiju programma

- Teoloģija

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Reliģijas un ētikas skolotājs

Fizikas un matemātikas fakultāte **Bakalaura studiju programmas**

- Datorzinātne
- Fizika
- Matemātika
- Optometrija

Pirmā līmeņa profesionālā studiju programma

- Programmēšana un datortīklu administrēšana

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas

- Matemātiķis – statistiķis
- Vidusskolas matemātikas skolotājs

Maģistra studiju programmas

- Datorzinātne
- Fizika
- Matemātika
- Optometrija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Optometrija
- Vidusskolas fizikas skolotājs
- Vidusskolas informātikas skolotājs
- Vidusskolas matemātikas skolotājs

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte **Bakalaura studiju programmas**

- Pedagoģija
- Psiholoģija

Profesionālā bakalaura studiju programmas

- Psiholoģija
- Skolotājs šādos virzienos:
 - Angļu valodas skolotājs
 - Kultūras vēstures skolotājs
 - Latviešu valodas un literatūras skolotājs
 - Lietišķās informātikas skolotājs
 - Mājturības/mājsaimniecības skolotājs
 - Pamatizglītības skolotājs
 - Speciālās izglītības skolotājs
 - Vācu valodas skolotājs
 - Veselības mācības un sporta skolotājs
- Vizuālās mākslas skolotājs
- Pirmsskolas skolotājs
- Sociālais pedagogs

Pirmā līmeņa profesionālās studiju programmas

- Datorsistēmu un datortīklu administrēšana
- Pirmsskolas izglītības pedagogs

Maģistra studiju programmas

- Izglītības zinātne
- Pedagoģija
- Psiholoģija

Profesionālā maģistra studiju programmas

- Izglītības vadība
- Psiholoģija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Pamatizglītības skolotājs (1.-4. klase)
- Pamatskolas angļu valodas skolotājs
- Pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotājs
- Sociālais pedagogs
- Sociālo zinību skolotājs
- Speciālās izglītības skolotājs
- Vizuālās mākslas skolotājs

Latvijas Universitātes filiālēs realizētās studiju programmas

Latgales filiāle

Daugavpili, Smilšu ielā 90,
204., 205. kabinets, LV-5410
Tālrunis: 5442683,
tālrunis/fakss: 5442415
E-pasts: luppi@dpunet.lv

Bakalaura studiju programma

- Māšzinības, pilna laika klātie
- Vadības zinības, nepilna laika klātie

Profesionālā bakalaura studiju programma

- Pirmsskolas skolotājs, nepilna laika klātie
- **Pirmā līmeņa profesionālā studiju programma**

- Pirmsskolas izglītības pedagogs, nepilna laika klātie

Maģistra studiju programmas

- Pedagoģija, nepilna laika klātie
- Vadības zinības, nepilna laika klātie

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Sociālais pedagogs, nepilna laika neklātie

Valkas filiāle

Valkā, Beverīnas ielā 3, LV-4701
Tālrunis: 4725500,
fakss: 4781194
E-pasts: unda.ozolina@lu.lv

Bakalaura studiju programma

- Ekonomika, nepilna laika klātie
- Māšzinības, pilna laika klātie
- Pedagoģija, nepilna laika neklātie

Pirmā līmeņa profesionālās studiju programma

- Pirmsskolas izglītības pedagogs, nepilna laika klātie

Maģistra studiju programma

- Vadības zinības, nepilna laika klātie

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Sociālais pedagogs, nepilna laika neklātie

Filoloģijas fakultāte **Bakalaura studiju programmas**

- Baltu filoloģija
- Klasiskā filoloģija
- Krievu filoloģija

Maģistra studiju programmas

- Baltu filoloģija
- Klasiskā filoloģija
- Krievu filoloģija
- Baltijas jūras reģiona studijas angļu valodā

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Literārais redaktors
- Vidusskolas krievu valodas un literatūras skolotājs, vidusskolas krievu valodas kā svešvalodas un latviešu valodas kā otrās valodas skolotājs
- Vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotājs

PAGRIEZ PASAULI!

www.radionaba.lv

NABA
9 3 • 1 FM
UNIVERSITĀTES RADIO

ISBN 978-9984-825-32-8

9 789984 825328 >

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**